

Средно училище “Св. св. Кирил и Методий”

ул. „Тодор Каблешков” № 1, 3320 гр. Козлодуй

☎ 0973/80886, факс: 0973/80887,

e-mail: kim_kozloduy@abv.bg, www.kim-kozloduy.com

П РА В И Л Н И К

ЗА УСТРОЙСТВОТО И ДЕЙНОСТТА НА

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ

„СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“

ГР. КОЗЛОДУЙ

2017 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

ГЛАВА I ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ	4
ГЛАВА II УСТРОЙСТВО И ДЕЙНОСТ	4
ГЛАВА III ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНОТО И НЕУЧЕБНОТО ВРЕМЕ	5
РАЗДЕЛ I УЧЕБНО И НЕУЧЕБНО ВРЕМЕ	5
РАЗДЕЛ II ЦЕЛОДНЕВНА ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНИЯ ДЕН	8
РАЗДЕЛ III ОРГАНИЗАЦИЯ И ПРОВЕЖДАНЕ НА УЧЕБНИЯ ЧАС ЗА СПОРТНИ ДЕЙНОСТИ	9
ГЛАВА ЧЕТВЪРТА ФОРМИ НА ОБУЧЕНИЕ	9
РАЗДЕЛ I ОРГАНИЗАЦИЯ НА ФОРМИТЕ НА ОБУЧЕНИЕ	9
РАЗДЕЛ II УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ОРГАНИЗИРАНЕ И ПРОВЕЖДАНЕ НА ОСЪЩЕСТВЯВАНИТЕ В УЧИЛИЩЕ ФОРМИ НА ОБУЧЕНИЕ	11
ГЛАВА V ОЦЕНЯВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО НА УЧЕНИЦИТЕ..	13
РАЗДЕЛ I ВИДОВЕ ОЦЕНЯВАНЕ	13
РАЗДЕЛ II ТЕКУЩИ ИЗПИТВАНИЯ	14
РАЗДЕЛ III СРОЧНИ, ГОДИШНИ И ОКОНЧАТЕЛНИ ОЦЕНКИ.....	16
РАЗДЕЛ IV ИЗПИТИ В ПРОЦЕСА НА УЧИЛИЩНОТО ОБУЧЕНИЕ.....	17
ГЛАВА VI ЗАВЪРШВАНЕ НА КЛАС И СТЕПЕН НА ОБРАЗОВАНИЕ	20
ГЛАВА VII ПЛАН-ПРИЕМ, ПОСТЪПВАНЕ И ПРЕМЕСТВАНЕ НА УЧЕНИЦИ	22
РАЗДЕЛ I УЧИЛИЩЕН ПЛАН-ПРИЕМ	22
РАЗДЕЛ II ПРЕМЕСТВАНЕ НА УЧЕНИЦИ.....	23
ГЛАВА VIII УЧЕНИЦИ	24
РАЗДЕЛ I ОСНОВНИ ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ	24
РАЗДЕЛ II УЧЕНИЧЕСКО САМОУПРАВЛЕНИЕ	27
РАЗДЕЛ III Етичен кодекс	28
ГЛАВА IX ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА УЧЕНИЦИТЕ	28
РАЗДЕЛ I Обща подкрепа за личностно развитие	30
РАЗДЕЛ II Допълнителна подкрепа за личностно развитие на учениците	35
РАЗДЕЛ III Изграждане на позитивен психологически климат.....	38
РАЗДЕЛ IV Отсъствия на ученици, санкции и награди.....	40
РАЗДЕЛ V Гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование.....	44
ГЛАВА X РОДИТЕЛИ	46
ГЛАВА XI УЧИТЕЛИ И ПЕДАГОГИЧЕСКИ СПЕЦИАЛИСТИ	47
РАЗДЕЛ I Права и задължения	47
РАЗДЕЛ II Повишаване на квалификацията	48

РАЗДЕЛ III Поощряване и награждаване.....	49
ГЛАВА XII ОРГАНИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ.....	49
РАЗДЕЛ I Директор.....	49
РАЗДЕЛ II Педагогически съвет.....	50
ГЛАВА XIII ОБЩЕСТВЕН СЪВЕТ.....	51
ГЛАВА XIV УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО.....	52
ГЛАВА XV БЕЗОПАСНОСТ И СИГУРНОСТ.....	53
ГЛАВА XVI УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО.....	54
ГЛАВА XVII ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ.....	54

ГЛАВА I

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Средно училище „Св. св. Кирил и Методий” гр. Козлодуй е място за образование, което подготвя учениците за живота им на пълноправни граждани.

Този правилник се основава на ценности и специфични принципи, които всеки е длъжен да съблюдава в училище:

Безплатно обучение, неутралност и светско обучение, труд, усърдие, точност, задължение за толерантност и уважение към личността и убежденията на другия, равен достъп до качествено образование и приобщаване на учениците, гаранция за защита срещу всяка форма на физическо, психическо и морално насилие и задължение да не се използва никаква форма на насилие.

Чл. 2. С този правилник се уреждат онези положения от устройството, дейността и вътрешния ред на Средно училище „Св. св. Кирил и Методий” гр. Козлодуй, които не са регламентирани с повелителни разпоредби на нормативните актове от по-висок ранг или пък имат нужда от специфично третиране.

Чл. 3. Правилникът е задължителен за всички участници в образователния процес – директор, заместник-директори, учители и педагогически специалисти, ученици и родители, както и за всички лица, намиращи се на територията на училището.

Чл. 4. (1) Записването в Средно училище „Св. св. Кирил и Методий” включва задължението да се спазва този правилник, който се разяснява и коментира в първата седмица на учебната година пред всички ученици от класните ръководители.

(2) Правилникът се публикува на сайта на училището и в бележника за кореспонденция.

(3) Подписът на ученика и на неговия родител или настойник в бележника за кореспонденция удостоверява познаването му и ангажимента да го спазват.

ГЛАВА II

УСТРОЙСТВО И ДЕЙНОСТ

Чл. 5. Средно училище „Св. св. Кирил и Методий“ гр. Козлодуй е общинско неспециализирано училище, което осигурява образование на ученици от I до XII клас в следните етапи и степени на образование:

А) Основно образование с два етапа:

1. начален I-IV клас
2. прогимназиален V-VII клас

Б) Средно образование в два етапа:

1. Първи гимназиален етап от VIII до X клас

2. Втори гимназиален етап от XI до XII клас

Чл. 6. В основната степен на образование училището предлага общо образование чрез задължителна и разширена подготовка.

Чл. 7. В средната степен училището предлага профилирано образование чрез задължителна и профилирана подготовка.

Чл. 8. Профилите, по които се реализира прием в гимназиален етап, са Хуманитарен и Природоматематически.

Чл. 9. Общообразователната подготовка в основната степен на образование е еднаква за всички видове училища и се придобива чрез изучаване на едни и същи общообразователни предмети с един и същ брой учебни часове за всеки от тях, определени с Държавния образователен стандарт (ДОС) за учебния план.

Чл. 10. Разширената подготовка се придобива чрез изучаване на общообразователни предмети от задължителната подготовка, избрани от учениците и съобразени с възможностите на училището.

Чл. 11. В края на учебната година учениците и техните родители посочват избраните от тях учебни предмети за разширена и допълнителна подготовка чрез попълване на заявление. Изборът на предмети се извършва по списък, изготвен от училището.

Чл. 12. Профилираната подготовка се придобива във втори гимназиален етап на средното образование чрез изучаването на профилиращите учебни предмети, включени в съответния профил.

Чл. 13. Допълнителната подготовка обхваща компетентности, отговарящи на интересите на учениците и подкрепящи развитието им. Учебните предмети се предлагат от училището в зависимост от възможностите му, избират се от учениците според интересите им и се определят с училищните учебни планове.

ГЛАВА III

ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНОТО И НЕУЧЕБНОТО ВРЕМЕ

РАЗДЕЛ I

УЧЕБНО И НЕУЧЕБНО ВРЕМЕ

Чл. 14. Училищното образование се организира в учебни години, които включват учебно и неучебно време.

Чл. 15. Учебната година е с продължителност 12 месеца, започва на 15 септември и включва 2 учебни срока. Продължителността на I учебен срок е 18 седмици, а на II учебен срок се определя със заповед на министъра на образованието и науката.

Чл. 16. Учебната седмица е с продължителност 5 учебни дни и съвпада с работната седмица.

Чл. 17. Учебният ден включва учебни часове и почивки между тях.

Чл. 18. Обучението в училището се организира на двусменен режим със следната продължителност на учебния ден:

1. За учениците от I смяна 7.30 – 13.20 часа
2. За учениците II смяна 13.30 – 19.20 часа.

Чл. 19. Учебните часове за учениците от I и II клас се провеждат само преди обяд.

Чл. 20. Продължителността на учебния час е:

1. 35 мин. в I и II клас
2. 40 мин. в III-XII клас.

Чл. 21. При непредвидени обстоятелства директорът със заповед може да намалява продължителността на всеки час до 20 мин.

Чл. 22. Графикът на учебните часове е както следва:

I смяна					
III – VII клас			I – II клас		
№	Начало	Край	№	Начало	Край
1	7. ³⁰	8. ¹⁰	1	7. ⁴⁰	8. ¹⁵
2	8. ³⁰	9. ¹⁰	2	8. ³⁵	9. ¹⁰
3	9. ²⁰	10. ⁰⁰	3	9. ²⁵	10. ⁰⁰
4	10. ¹⁰	10. ⁵⁰	4	10. ¹⁵	10. ⁵⁰
5	11. ⁰⁰	11. ⁴⁰	5	11. ⁰⁵	11. ⁴⁰
6	11. ⁵⁰	12. ³⁰			
7	12. ³⁵	13. ¹⁵			

II смяна								
VIII – XII клас			ЦДО I – II клас			ЦДО III – IV клас		
№	Начало	Край	№	Начало	Край	№	Начало	Край
1	13. ³⁰	14. ¹⁰	1	13. ⁰⁰	13. ³⁵	1	13. ³⁰	14. ¹⁰
2	14. ²⁰	15. ⁰⁰	2	13. ⁵⁰	14. ²⁵	2	14. ²⁰	15. ⁰⁰
3	15. ¹⁰	15. ⁵⁰	3	14. ⁴⁰	15. ¹⁵	3	15. ¹⁰	15. ⁵⁰
4	16. ¹⁰	16. ⁵⁰	4	15. ³⁰	16. ⁰⁵	4	16. ⁰⁰	16. ⁴⁰
5	17. ⁰⁰	17. ⁴⁰						
6	17. ⁵⁰	18. ³⁰						
7	18. ³⁵	19. ¹⁵						

II смяна VI клас		
№	Начало	Край
1	13. ³⁰	14. ¹⁰
2	14. ²⁰	15. ⁰⁰
3	15. ¹⁰	15. ⁵⁰
4	16. ⁰⁰	16. ⁴⁰
5	16. ⁴⁰	17. ²⁰
6		

Чл. 23. Учебните часове без почивка може да се организират за класни работи, спортни дейности и дейности по интереси, но не повече от 2 часа.

Чл. 24. Учебните часове се провеждат по седмично разписание, утвърдено със заповед на директора не по-късно от 3 дни преди началото на всеки учебен срок. Директорът може със заповед за определен учебен ден да определи различно от утвърденото разпределение на часовете при следните обстоятелства:

1. По указание на министъра, във връзка с провеждане на външни оценявания;
2. Във връзка с осигуряване на заместване на отсъстващи учители;
3. За провеждане на класни работи в два последователни часа.

Чл. 25. Неучебното време включва:

1. Официални празници;
2. Ваканции;
3. Обявени за неучебни дни със заповед на министъра на образованието и науката.

Чл. 26. (1) Съобразно очакваните резултати от обучението по отделните учебни предмети по време на учебната година учениците може да участват в организирани прояви, изяви и мероприятия и организирано да посещават природни обекти, обществени, културни и научни институции, които посещения не са предмет на уреждане от наредбата по чл. 79, ал. 5 от Закона за туризма.

(2) Организирането на посещения в рамките на града става по следния ред:

1. Организаторът подава мотивирано предложение до директора 3 дни преди събитието
2. Директорът поставя резолюция върху предложението
3. Родителите се уведомяват чрез бележника за кореспонденция
4. В случай, че участието на ученици в събитието е свързано с отсъствие на целия клас от учебни часове, директорът издава заповед за компенсиране на учебното съдържание
5. Организаторът инструктира учениците за безопасно поведение при провеждане на мероприятията
6. Списъците с инструктираните ученици се съхраняват при ЗД АСД в класъор „Организиран извездания“

(3) Организираното извездане на ученици извън града става по следния ред:

1. Организаторът подава мотивирано предложение до директора не по-късно от 10 дни преди датата на провежданена мероприятияето

2. Не по-късно от 7 дни преди мероприятияето организаторът представя на ЗД АСД следните документи:

- Договор с превозвач, заверено копие на лиценз на превозвача, заверено копие от Свидетелство за регистрация на МПС, заверено копие от Удостоверение за преминал допълнителен преглед за проверка на об рудването на автобус за случаен/специализиран и превоз за собствена сметка на деца и/или ученици, копие на Удостоверение за техническа изправност на ППС, заверено копие на Удостоверение за катеризиране, заверено копие на застраховка „Злополука на лица в МПС“, заверено копие на задължително застраховка „Гражданска отговорност“, декларация от превозвача за оборудването на автобуса.

- Инструктаж - подписан от родител и ученик уведомително писмо до родител/настойник и декларация за съгласие за участие от родител/настойник .

- Групова застраховка „Злополука“.

- Списък с трите имена, клас и дата на раждане, подписан от всички ръководители.

Всички списъци се подписват от директора.

- Документ за медицински преглед на всеки ученик, издаден от личния лекар с дата до три дни непосредствено преди отпътуването на групата.

- Документи за проведен инструктаж.

3. Директорът издава заповед за организиране на пътуването и компенсирание на учебното съдържание при необходимост

4. Учителите, организиращи екскурзии, зелени училища и всякакъв вид дейности с извеждане на ученици извън училище носят лична отговорност за опазване живота и здравето на учениците от момента на поемането им от сборния пункт, по време и до връщането им при родителите или настойниците.

5. Външни институции, организатори на мероприятия с ученици от училището спазват реда, регламентиран в ал. 2 и 3.

6. Всички документи от организирани участия в мероприятия се съхраняват в досие „Организиран извездания“ при ЗД АСД.

РАЗДЕЛ II

ЦЕЛОДНЕВНА ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНИЯ ДЕН

Чл. 27. Училището организира целодневна организация на учебния ден при желание на родителите от:

1. I до IV клас;

2. Сборна група V-VII клас.

Чл. 28. (1) Групите за целодневна организация на учебния ден се формират по нормативите за пълняемост на групите и съобразно подадени заявления от родителите до 1 септември.

(2) След 1 септември ученици могат да допълват групите до броя на свободните места.

Чл. 29. Организацията и съдържанието на дейностите в група с целодневна организация (ЦДО) се регламентира в Годишна училищна програма за целодневна организация на учебния ден, която се приема ежегодно от ПС и се утвърждава от директора на училището в срок до 15 септември.

РАЗДЕЛ III

ОРГАНИЗАЦИЯ И ПРОВЕЖДАНЕ НА УЧЕБНИЯ ЧАС ЗА СПОРТНИ ДЕЙНОСТИ

Чл. 30. Всяка година Педагогическият съвет (ПС) избира спортните дейности, които ще се реализират в учебния час за спортна дейност.

Чл. 31. Родителите и учениците подават писмено заявление до директора на училището в срок до 30 юни за избор на спортна дейност.

Чл. 32. Учениците могат да се разпределят в групи съобразно предпочитанията си, но броят на групите не може да бъде по-голям от броя на паралелките във випуска.

Чл. 33. Учебните часове за спортни дейности не могат да се провеждат в събота и неделя.

Чл. 34. Учениците, за които е противопоказно участието в часовете по физическо възпитание и спорт (ФВС) и в часовете за спортни дейности, могат да се освобождават по следния ред:

1. Ученикът подава молба за освобождаване с приложена медицинска експертиза за временна неработоспособност или експертиза за вид и степен на увреждане или трайно намалена работоспособност;
2. Директорът издава заповед със срок за освобождаване, в която посочва какво ще прави ученикът във времето, определено за тези часове;
3. Родителите се уведомяват писмено за решението по т. 2.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

ФОРМИ НА ОБУЧЕНИЕ

РАЗДЕЛ I

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ФОРМИТЕ НА ОБУЧЕНИЕ

Чл. 35. Училището предлага следните форми на обучение:

1. Дневна;
2. Индивидуална;

3. Самостоятелна;

4. Комбинирана;

Чл. 36. Обучението в дневната форма се организира в паралелки и групи.

Чл. 37. Обучението в самостоятелна и индивидуална форма се организира за отделен ученик.

Чл. 38. (1) Индивидуалната форма на обучение се провежда по индивидуален учебен план и включва индивидуални учебни часове и текущо оценяване или изпити за определяне на срочна или годишна оценка.

(2) Индивидуалната форма на обучение може да се организира за:

1. Ученици, които по здравословни причини, удостоверени с медицински документ, не могат да се обучават в дневна форма за повече от 30 последователни учебни дни;

2. Ученици, които по семейни причини желаят да завършат в други срокове обучението си за един или повече класове;

3. Ученици с изявени дарби;

4. Ученици със специални образователни потребности;

5. Ученици, прекъснали обучението си или повтарящи повече от 3 учебни години.

Чл. 39. (1) Самостоятелна форма на обучение включва самостоятелна подготовка и изпити за определяне на годишни оценки по учебните предмети от училищния учебен план.

(2) Самостоятелната форма на обучение се провежда по училищен учебен план за паралелка, избран от ученика.

(3) Самостоятелната форма на обучение може да се организира за:

1. Ученици в задължителна училищна възраст, които по здравословни причини не могат да се обучават в дневна форма;

2. Ученици в задължителна училищна възраст – по желание на ученика или родителя

3. Ученици с изявени дарби;

4. Лица, навършили 16 години.

Чл. 40. (1) Комбинираната форма на обучение включва обучение при условията и по реда на дневна форма и индивидуално обучение по един или няколко учебни предмета от училищния или индивидуалния учебен план.

(2) Комбинираната форма на обучение може да се организира за:

1. Ученик със специални образователни потребности;

2. Ученик с изявени дарби;

3. Ученик в класовете от основната степен на образование, преместен от друго училище, по чужд език, изучаван преди преместването му, който не се преподава в училището;

4. Ученик в VII клас, преместен в училище след началото на II учебен срок по учебен предмет от разширената подготовка, различен от предметите, изучавани като разширена подготовка в паралелката, в която е записан.

РАЗДЕЛ II

УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ОРГАНИЗИРАНЕ И ПРОВЕЖДАНЕ НА ОСЪЩЕСТВЯВАНИТЕ В УЧИЛИЩЕ ФОРМИ НА ОБУЧЕНИЕ

Чл. 41. (1) Изборът на форма на обучение се извършва както следва:

1. за малолетните ученици – с писмена декларация от родителите;
2. за непълнолетните – с писмена декларация от учениците, с потвърдено съгласие на родителите им.

(2) Формата на обучение се препоръчва от екипа за покрепа на личностното развитие за:

1. Ученик, ненавършил 16 години, чиято възраст надхвърля с повече от 3 години възрастта за съответния клас;
2. Ученик със специални образователни потребности (СОП).

За записване или промяна на формата на обучение за конкретната учебна година ученикът или родителят подава заявление до директора на училището.

Заявление за записване в самостоятелна форма на обучение може да се подаде и до 20 учебни дни преди изпитната сесия, определена в този правилник.

Директорът издава заповед за записване на ученик в индивидуална, самостоятелна и комбинирана форма на обучение.

Чл. 42. (1) Учениците, които се обучават в дневна, индивидуална, самостоятелна и комбинирана форма на обучение, могат да променят формата на обучението си преди началото на учебната година

(2) Промяна на формата на обучение се допуска и по време на учебната година, когато се преминава:

1. От дневна в индивидуална, самостоятелна или комбинирана форма на обучение;
2. От комбинирана в дневна форма на обучение;
3. От индивидуална (по здравословни причини) в дневна или комбинирана форма на обучение.

Чл. 43. (1) Учениците, включени в индивидуална форма на обучение, се записват в определен клас и паралелка.

(2) За обучението в индивидуална форма на обучение на основата на индивидуален учебен план се изготвя седмично разписание на часовете, което се утвърждава от директора на училището.

(3) Индивидуалните учебни часове се провеждат в училището, с изключение на случаите, в които здравословното състояние на ученика налага обучение в домашни условия.

Чл. 44. (1) Учениците, включени в самостоятелна форма на обучение, полагат изпити за завършване на клас в три последователни сесии:

1. Януарска – от 15 до 31 януари;
2. Майска – от 1 до 15 май;
3. Юнска – от 15 до 30 юни;

(2) Учениците, желаещи да се явят на всяка от сесиите, до 10 календарни дни преди началото на сесията подават заявление, в което посочват изпитите, които ще положат.

(3) За лица, навършили 16 години, по решение на директора е допустимо явяване на изпити за следващ клас само ако успешно са положили всички изпити за предходния клас.

Чл. 45. (1) Ученици със СОП, които се обучават по индивидуални програми, могат да бъдат включени в комбинирана форма на обучение след подадено заявление от родителите до директора на училището и изразено положително становище от екипа за допълнителна подкрепа.

(2) Екипът за допълнителна подкрепа:

1. Установява необходимостта от организирането на комбинирана форма на обучение;
2. Изразява становище за изработването на индивидуален учебен план и индивидуални учебни програми;
3. Определя учебните предмети, по които ще се осъществява индивидуалното обучение;
4. Съвместно с учителите по съответните учебни предмети разработва индивидуален учебен план и индивидуални учебни програми за комбинирана форма на обучение в 30-дневен срок от издаване на заповедта на директора за създаване на екип.

(3) Индивидуалното обучение се провежда за не повече от 30% от броя на учебните часове по учебните предмети от съответния учебен план.

(4) Екипът изготвя седмично разписание, съгласувано с родителите, което се утвърждава от директора на училището.

Чл. 46. (1) Комбинирана форма за ученик с изяви дарби може да се осъществява по един или няколко учебни предмета, по които ученикът е показал трайни способности и постижения, удостоверени с документи, доказващи класиране на призиви места на национални и международни състезания и конкурси и при заявено писмено желание от ученика и родителя.

(2) Училищният екип за подкрепа на личностно развитие в училището идентифицира силните страни на ученика, оценява индивидуалните му потребности и предлага на педагогическия съвет на училището да се обучава в комбинирана форма на обучение.

(3) Обучението се организира по индивидуален учебен план и се провежда по индивидуални учебни програми, разработени от учителите, преподаващи по заявените учебни предмети.

(4) За всеки ученик директорът на училището утвърждава седмично разписание, съгласувано с родителя.

(5) Индивидуалното обучение се провежда в училище за не повече от 50% от броя на учебните часове по всеки от учебните предмети от учебния план за основната степен на образование и не повече от 70% за всеки отделен учебен предмет в средната степен на образование.

Чл. 47. Ученици, преместени в основна степен на образование и изучавали чужд език, който не се преподава в училището, и ученици в VII клас, преместени след началото на II учебен срок, изучавали в разширената подготовка учебни предмети, различни от тези в учебния план на приемащата паралелка, се подготвят самостоятелно и полагат изпити за определяне на годишна оценка по съответния учебен предмет.

ГЛАВА V

ОЦЕНЯВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО НА УЧЕНИЦИТЕ

РАЗДЕЛ I

ВИДОВЕ ОЦЕНЯВАНЕ

Чл. 48. Оценка на компетентностите на учениците, придобити в резултат на обучението, се извършва чрез текущи изпитвания и изпити:

(1) Текущите изпитвания се осъществяват в процеса на училищното обучение, а изпитите – в процеса на училищното обучение, както и при завършване на етап и/или степен на образование.

(2) Изпитите в процеса на училищното обучение са:

1. Приравнителни;
2. За определяне на срочна или на годишна оценка по учебен предмет;
3. За промяна на оценката.

Чл. 49. (1) Въз основа на установените резултати от изпитванията и изпитите се поставя оценка.

(2) В зависимост от функцията си поставената оценка може да бъде:

1. Текуща оценка;
2. Срочна оценка;
3. Годишна оценка;

4. Окончателна оценка.

Чл. 50. (1) Оценката съдържа качествен и количествен показател. Оценките, които могат да се поставят, са Отличен 6, Много добър 5, Добър 4, Среден 3, Слаб 2.

(2) Когато се използват други количествени показатели, те се приравняват към оценката по ал. 1.

(3) Оценките от националното външно оценяване в VII клас се изразяват само с количествени показатели – в брой точки.

(4) Въз основа на установените резултати от изпитванията на учениците от I клас се поставят оценки **чрез система от символи на качествените показатели.**

(5) **Системата от символи на качествените показатели се определят със Заповед на директора на училището след решение на ПС.**

(6) На учениците със специални образователни потребности, които се обучават по индивидуална учебна програма, се поставят оценки само с качествен показател, които може да са: "Постига изискванията", "Справя се" и "Среща затруднения".

(7) Когато се установи, че учениците по ал. 6 са постигнали изискванията на учебната програма по учебен предмет от училищния учебен план, се поставя оценка по ал. 1 и по този учебен предмет и обучението по индивидуална учебна програма по този учебен предмет се преустановява.

РАЗДЕЛ II

ТЕКУЩИ ИЗПИТВАНИЯ

Чл. 51. (1) Текущите изпитвания се осъществяват ритмично и системно през първия и през втория учебен срок.

(2) В триседмичен срок от началото на учебната година чрез текущо изпитване се установява входното равнище на учениците по учебните предмети, които са изучавали през предходната година в задължителните учебни часове.

(3) Текущото изпитване по ал. 2 има диагностична функция с цел установяване на дефицитите и предприемане на мерки за преодоляването им.

Чл. 52. (1) **Освен ако в съответната учебна програма не е определено друго,** минималният задължителен брой текущи изпитвания по учебен предмет изучаван в пети, шести и осми клас или модул за всеки учебен срок е:

1. Две текущи изпитвания по учебни предмети, изучавани по училищен учебен план с до два учебни часа седмично;

2. Три текущи изпитвания по учебни предмети, изучавани по училищен учебен план с 2,5 – 3,5 учебни часа седмично;

3. Четири текущи изпитвания по учебни предмети, изучавани по училищен учебен план с 4 и повече учебни часа седмично.

(2) В минималния задължителен брой текущи изпитвания се включва текущото изпитване за установяване на входното равнище.

(3) Минималният задължителен брой текущи изпитвания по учебен предмет или модул, изучаван в 2, 3 и 4 клас и от 6 до 12 клас за всеки учебен срок е:

1. за учебен предмет, който по учебен план се изучава с четири и повече учебни часове седмично – две оценки от устни изпитвания и три оценки от писмени и/или практически изпитвания;

2. за учебен предмет, който по учебен план се изучава с три учебни часа седмично – две оценки от устни изпитвания и две оценки от писмени и/или практически изпитвания;

3. (доп. - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) за учебен предмет, който по учебен план се изучава с два учебни часа седмично – две оценки от устни изпитвания и една оценка от писмено или практическо изпитване, с изключение на производствена практика;

4. за учебен предмет, който по учебен план се изучава с един учебен час седмично – една оценка от устно изпитване и една оценка от писмено или практическо изпитване;

5. по учебния предмет "Физическо възпитание и спорт" – три оценки от практически изпитвания.

Чл. 53. Според формата текущите изпитвания са устни, писмени и практически.

Чл. 54. При текущите устни изпитвания оценяващият е длъжен да аргументира устно оценката си пред ученика, а при текущите писмени изпитвания – писмено, с **изключение на случаите, когато текущото изпитване е под формата на текст с избираеми отговори и/или с кратък свободен отговор.**

Чл. 55. Индивидуалните писмени изпитвания се извършват за не повече от един учебен час.

Чл. 56. (1) Контролната работа е групово писмено изпитване, при което се оценяват постигнатите резултати от учениците след приключване на обучението по определен раздел от учебното съдържание по учебния предмет.

(2) Контролната работа се провежда за не повече от един учебен час.

Чл. 57. (1) Класната работа е групово писмено изпитване, при което се оценяват постигнатите резултати от учениците по учебния предмет в края на учебния срок.

(2) Класна работа се провежда по:

1. Български език и литература и по математика – в прогимназиалния етап и в гимназиален етап на средната степен на образование;

2. Чужди езици – в гимназиален етап на средната образователна степен.

(3) **Класната работа по математика при обучение за придобиване на общообразователна подготовка се провежда за един учебен час.**

(4) Класната работа по български език и литература и по чужд език при обучение по общообразователна подготовка и класната работа по математика за придобиване на профилирана подготовка се провежда два слети учебни часа.

Чл. 58. (1) Контролните и класните работи се коригират и рецензират от преподаващия учител и се връщат на учениците за запознаване с резултатите.

(2) Оценяващият анализира и обобщава резултатите от контролните и класните работи, като в срок до една седмица след провеждането им уведомява учениците за направените изводи.

(3) Контролните и класните работи се съхраняват от учителя до края на учебната година.

Чл. 59. (1) Контролните и класните работи се провеждат по график при спазване на следните изисквания:

1. За една и съща паралелка може да се провежда не повече от една класна или една контролна работа в един учебен ден;

2. За една и съща паралелка в една учебна седмица не могат да се провеждат повече от две класни работи;

3. Не се провеждат класни работи в последната седмица от учебния срок.

(2) Графикът по ал. (1) се изготвя по предложение на учителите по съответния учебен предмет, утвърждава се от директора на училището до две седмици след началото на всеки учебен срок и се поставя на общодостъпно място в училището и в сайта на училището.

(3) За графика по ал. 1 учителите по съответния учебен предмет уведомяват учениците, а класните ръководители – родителите.

Чл. 60. Изпитните материали за писмените текущи изпитвания, вкл. и за класните и контролните работи, са ориентирани към установяване на постигнатите компетентности като очаквани резултати от обучението, определени с учебната програма по учебния предмет или модул за съответния клас, и включват задачи от различен вид и на различни познавателни равнища, балансирани с оглед на целта на изпитването.

РАЗДЕЛ III

СРОЧНИ, ГОДИШНИ И ОКОНЧАТЕЛНИ ОЦЕНКИ

Чл. 61. (1) Срочната оценка се оформя от учителя, като се отчитат компетентностите на ученика върху учебното съдържание по съответния учебен предмет.

(2) По учебните предмети, изучавани в I - IV клас, не се формира срочна оценка.

(3) Не се формира срочна оценка и при обучение по индивидуални учебни програми на ученици със специални образователни потребности по учебните предмети, по които оценяването е с качествените оценки;

(4) За учениците в начален етап, получили качествена оценка, която показва сериозни пропуски и необходимост от подкрепа, се организира допълнително обучение по график, утвърден от директора на училището;

(5) Срочна оценка не се поставя без наличието на минималния брой текущи изпитвания по чл. 52, ал. (1) и ал. (3). В този случай ученикът полага изпит за определяне на срочна оценка;

(6) Не се оформя срочна оценка по учебния предмет физическо възпитание и спорт за ученици, освободени по здравословни причини от изучаването му, ако продължителността на освобождаването не позволява осъществяването на минималния задължителен брой текущи изпитвания по чл. 52, ал. (1). В този случай срещу учебния предмет в училищната документация се записва “освободен”.

(7) Срочната оценка се оформя не по-рано от една учебна седмица и не по-късно от два учебни дни преди приключване на съответния учебен срок.

Чл. 62. (1) Годишната оценка по учебния предмет физическо възпитание и спорт за ученици, освободени по здравословни причини от изучаването му през един учебен срок, е срочната оценка за учебния срок, през който учебният предмет е изучаван.

Чл. 63. Срочната и годишната оценка се формират в съответствие с определеното в учебната програма съотношение между текущите оценки от устните писмените и практическите изпитвания, в т.ч. и от класните и/или контролните работи, и участието на ученика в учебния процес (работа в час, изпълнение на домашни работи, изпълнение на практически задачи, работа по проекти).

(2) Срочните и годишните оценки се формират с точност до цяло число.

Чл. 64. (1) Учителят лично вписва поставените от него оценки в съответната задължителна училищна документация.

(2) Сроковете за вписване на оценките в документацията по ал. 1 са:

1. В деня на изпитването – за текущите оценки от устните и от практическите изпитвания;

2. До една седмица след провеждане на изпитването – за текущите оценки от писмените изпитвания;

3. В деня на оформянето им – за срочните и за годишните оценки.

РАЗДЕЛ IV

ИЗПИТИ В ПРОЦЕСА НА УЧИЛИЩНОТО ОБУЧЕНИЕ

Чл. 65. (1) Приравнителните изпити се провеждат:

1. При преместване на ученик от VIII до XII клас включително в паралелка на същото или в друго училище, когато училищният учебен план за съответната паралелка на приемащото училище и на училището, от което ученикът се премества, са разработени въз

основа на различни рамкови или типови учебни планове, както и когато при обучение по едни и същи рамкови или типови учебни планове се установят различия в изучаваните предмети от задължителната и/или профилиращата подготовка. В тези случаи приравнителни изпити се полагат по учебните предмети от общообразователната и/или профилираната подготовка, които не са изучавани в паралелката, от която идва ученикът;

2. За лице, прекъснало обучението си, което желае да го продължи и да възстанови статута си на ученик, ако действащият рамков учебен план, въз основа на който е разработен съответния училищен учебен план, е различен от рамковия или типовия учебен план, въз основа на който е разработен училищният учебен план, по който лицето е започнало обучението си в съответната степен;

3. За ученик, завършил определен период или клас от училищно обучение, етап от степен на образование или придобил основно образование или професионална квалификация в училище на чужда държава, в процеса на признаването на което при съпоставка с действащия към момента рамков учебен план, въз основа на който е разработен училищният учебен план, е констатирано различие в изучаваните от ученика учебни предмети/модули. Разпоредбата се прилага и при завършен период, клас или етап на образование в системата на европейските училища.

(2) Приравнителни изпити, в резултат на които се поставя годишна оценка, се провеждат в съответствие с учебната програма по определен учебен предмет за съответния клас;

(3) В случаите, когато учениците се преместват или включват в училищното обучение преди приключване на учебните занятия за съответната година, се провеждат приравнителни изпити, в резултат на които се поставя срочна оценка, като те се провеждат в съответствие с частта от учебната програма за съответния срок.

Чл. 66. (1) Изпитите за промяна на оценка по учебен предмет или модул са:

1. Поправителни изпити;
2. Изпити за промяна на годишна оценка – за VIII и за XII клас;
3. Изпити за промяна на окончателна оценка при завършване на втори гимназиален етап на средно образование.

Чл. 67. (1) Поправителни изпити се полагат от ученици от V до XII клас, когато годишната им оценка по някой от учебните предмети, изучавани в задължителните или избираемите учебни часове, е Слаб (2).

(2) Поправителните изпити се полагат върху учебното съдържание, включено в учебната програма по съответния учебен предмет или модул за съответния клас и за съответния вид подготовка.

(3) Поправителните изпити се организират в редовни и в допълнителни сесии.

(4) Редовните поправителни сесии са две и се провеждат до две седмици след приключване на учебните занятия и до две седмици преди началото на учебната година по ред, определен със заповед на директора на училището.

(5) Редовните поправителни сесии за учениците от XII клас са две и се провеждат до две седмици след приключване на учебните занятия и до един месец преди началото на учебната година по ред, определен със заповед на директора на училището.

(6) Учениците, които по здравословни причини, удостоверени с медицински документ, не са се явили на поправителни изпити на редовните сесии, могат да се явят на допълнителна поправителна сесия по ред, определен със заповед на директора на училището, но не по-късно от 10 октомври.

(7) Учениците от XII клас, които имат оценка Слаб (2) по учебни предмети, изучавани в задължителните или избираемите учебни часове, на редовните поправителни сесии и/или на допълнителната поправителна сесия по ал. 5 или не са се явили на поправителни изпити, могат да се явяват на поправителни изпити и на допълнителна януарска поправителна сесия по ред, определен със заповед на директора на училището.

Чл. 68. (1) Изпитите за промяна на годишна оценка се провеждат след приключване на учебните занятия съответно за VII клас, за XI клас или за XII клас.

(2) Изпитът за промяна на годишната оценка по учебен предмет или модул се полага върху учебното съдържание, включено в учебната програма по съответния учебен предмет или модул за съответния клас.

(3) За полагането на изпит за промяна на годишната оценка ученикът подава заявление до директора на училището, с което се отказва от годишната си оценка, формирана по реда на чл. 23 от Наредбата за оценяване на резултатите от обучението на учениците.

(4) Учениците имат право еднократно да се явят на изпит за промяна на годишна оценка.

(5) Всеки ученик има право да положи изпит за промяна на годишна оценка по не повече от три учебни предмета общо, изучавани в задължителните и/или в избираемите учебни часове.

Чл. 69. (1) Изпитите за промяна на окончателна оценка при завършване на втори гимназиален етап се провеждат след приключване на учебните занятия съответно за XII клас.

(2) Изпитът за промяна на окончателната оценка по учебен предмет или модул се полага върху учебното съдържание, включено в учебните програми по съответния учебен предмет или модул за съответните класове от етапа.

(3) За полагането на изпит за промяна на годишната оценка и за промяна на окончателната оценка ученикът подава заявление до директора на училището, с което се

отказва от окончателната си оценка, формирана по реда на чл. 30 от Наредбата за оценяване на резултатите от обучението на учениците.

(4) Учениците имат право еднократно да се явят на изпит за промяна на окончателната оценка.

(5) Всеки ученик има право да положи изпит за промяна на окончателната оценка по не повече от три учебни предмета общо, изучавани в задължителните и/или в избираемите учебни часове.

(6) За промяната на окончателната оценка по учебен предмет, който се изучава само в един клас от втори гимназиален етап, се допуска само изпит за промяна на годишната оценка.

Чл. 70. (1) Изпити за определяне на срочна оценка по учебен предмет или модул се полагат от:

1. Учениците, обучавани в дневна, във вечерна и в комбинирана форма, чиито отсъствия от учебни занятия надхвърлят 25% от учебните часове по отделен предмет или модул, предвидени по училищния учебен план за съответната паралелка през учебния срок, което не позволява да бъде поставена срочна оценка поради невъзможност да бъдат проведени минималният брой текущи изпитвания по чл. 12, ал. 1 от Наредбата за оценяване на резултатите от обучението на учениците при спазване на принципа за ритмичност по чл. 11, ал. 1 от Наредбата за оценяване на резултатите от обучението на учениците;

2. Учениците в индивидуална форма, както и в комбинирана форма на обучение в случаите по чл. 114, ал. 3, т. 1 и т. 2 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), когато обучението в съответната форма започва след началото на втория учебен срок и не се прилага текущо оценяване;

(2) Изпитът за определяне на срочна оценка се полага върху учебното съдържание, включено в учебната програма по съответния учебен предмет или модул, изучавано през съответния учебен срок и за съответния вид подготовка.

ГЛАВА VI

ЗАВЪРШВАНЕ НА КЛАС И СТЕПЕН НА ОБРАЗОВАНИЕ

Чл. 71. (1) Ученик завършва успешно клас, ако има годишни оценки най-малко Среден (3) по всички учебни предмети или модули, предвидени в училищния учебен план за съответния клас в задължителните и в избираемите учебни часове.

(2) Ученик, успешно завършил определен клас, продължава обучението си в следващия клас.

(3) Ученик в началния етап на основно образование продължава обучението си в следващия клас, независимо от годишните си оценки по изучаваните учебни предмети, ако

се обучава в дневна, индивидуална, самостоятелна или комбинирана форма и неговата възраст е съответната за този клас или я надхвърля, но с не повече от три години.

Чл. 72. (1) Ученик, който има годишна оценка Слаб (2) по учебен предмет или модул, полага изпит за промяна на оценката по учебния предмет или модул при условия и по ред, определени с Наредбата за оценяването на резултатите от обучението на учениците.

(2) В случаите по ал. 1 ученик, който не се е явил или не е положил успешно изпита за промяна на оценката, повтаря класа.

Чл. 73. (1) Учениците от I до III клас включително, които не са усвоили компетентностите, заложи в учебната програма за съответния клас, както и учениците от IV клас, които имат годишна оценка Слаб (2) по учебен предмет, не полагат изпити за промяна на оценката и не повтарят класа, ако са се обучавали в дневна, индивидуална, самостоятелна или комбинирана форма и възрастта им е съответната за този клас или я надхвърля, но с не повече от три години.

(2) За учениците по ал. 1, с изключение на тези, които са се обучавали в самостоятелна форма, задължително се организира допълнително обучение по време на лятната ваканция при условия и по ред, определени със заповед на директора на училището. При необходимост допълнителното обучение може да продължи и през следващата учебна година.

Чл. 74. Ученик от XII клас, който има годишна оценка Слаб (2) по един или по няколко учебни предмета или модула и не се е явил или не е положил успешно изпити за промяна на оценката, не повтаря класа. Той може да се явява на изпити за промяна на оценката без ограничения на броя изпитни сесии при условия и по ред, определени с Наредбата за оценяване на резултатите от обучението на учениците.

Чл. 75. (1) Ученик със специални образователни потребности не повтаря класа.

(2) За обучението на ученик със специални образователни потребности, който има годишна оценка Слаб (2) по даден учебен предмет, в следващия клас може да се разработи индивидуална учебна програма по този учебен предмет по преценка на екипа за подкрепа на личностно развитие.

(3) В случаите по ал. 2, когато за ученика не е разработена индивидуална учебна програма по учебния предмет, по който има оценка Слаб (2), през следващата учебна година той полага изпит за промяна на оценката по този учебен предмет.

Чл. 76. Ученик, който е в самостоятелна форма, при повтаряне на класа се обучава и се явява на изпити само по учебните предмети или модули, по които има оценка Слаб (2).

Чл. 77. (1) На учениците, завършили обучението си в I, II и III клас, се издава удостоверение за завършен клас.

(2) Извън случаите по ал. 1 завършено обучение в определен клас се удостоверява с ученическа книжка.

Чл. 78. Зрелостниците, обучавани по училищен учебен план, който осигурява профилирана подготовка, придобиват средно образование след успешно полагане на задължителен държавен зрелостен изпит по учебния предмет Български език и литература и на задължителен държавен зрелостен изпит по учебен предмет по избор.

ГЛАВА VII

ПЛАН-ПРИЕМ. ПОСТЪПВАНЕ И ПРЕМЕСТВАНЕ НА УЧЕНИЦИ

РАЗДЕЛ I

УЧИЛИЩЕН ПЛАН-ПРИЕМ

Чл. 79. Училищният план-прием определя за училището за всяка предстояща учебна година:

1. Броя на паралелките в I и V клас;
2. Броя на местата в паралелките в I и V клас.
3. Промяна броя на паралелките в останалите класове и свободните места в тях;
4. Класове, за които се предвижда целодневна организация на учебния ден;

Чл. 80. При голям брой кандидати за прием в първи клас се прилагат следните критерии:

1. Дете с трайни увреждания над 50%;
2. Дете с двама починали родители;
3. Други деца от семейството, обучаващи се в училището;
4. Настоящ адрес в близост до училището;
5. Близост до местоработата на един от родителите.

Чл. 81. Училищният план-прием за предстоящата учебна година се утвърждава със заповед на директора в срок до 30 март след становище на обществения съвет и се публикува на интернет страницата на училището.

Чл. 82. (1) За изпълнение на училищния план-прием директорът със заповед определя училищна комисия, която приема заявления за прием в I и/или в V клас и извършва всички дейности по приема на учениците.

(2) В случай че постъпилите заявления са повече от свободните места в V клас, комисията по ал. 1, съобразно спецификите на обучението, разработва критерии за прием. Времето на подаване на заявлението не е критерий.

(3) Директорът утвърждава списъците на приетите ученици по паралелки в срок до началото на учебната година.

РАЗДЕЛ II

ПРЕМЕСТВАНЕ НА УЧЕНИЦИ

Чл. 83. (1) Преместване на ученик е всеки случай на постъпване в друга паралелка на същото или друго училище извън случаите на училищния и държавния план-прием.

(2) Преместването на ученик не води до промяна на формата на обучение.

Чл. 84. Ученици могат да се преместват при наличие на свободни места в паралелката или в приемащото училище.

Чл. 85. (1) За свободни места се считат местата до утвърдения училищен и държавен план-прием, които включват:

1. Незаетите места;
2. Освободените през учебната година места.

(2) Свободните места се обявяват в тридневен срок от освобождаването им на сайта на училището и в регионално управление на образованието.

(3) Преместването в друга паралелка става по следния ред:

Родителят подава молба до директора на училището с подробни мотиви, налагащи преместването.

Директорът проучва основателността на мотивите и издава заповед за преместване или аргументиран отказ в 10 дневен срок от получаването на молбата.

Чл. 86. (1) Учениците се преместват при спазване на следните условия и ред:

1. Подаване на писмено заявление до директора на приемащото училище;
2. Издаване на служебна бележка от директора на училището до три работни дни, с която потвърждава записването на ученика.

(2) Служебната бележка по ал 1, т. 2 се представя от родителя/настойника и/или ученика заедно със заявлението за преместване на директора на училището, от което се премества ученикът.

(3) До три работни дни директорът на училището, в което се е обучавал ученикът, предоставя на родителя/настойник и/или ученика удостоверение за преместване, копие на училищния учебен план, копие на личното образователно дело на ученик в гимназиален етап.

(4) До три работни дни от получаване на удостоверението за преместване родителят/настойникът и/или ученикът представя получените документи за записване в приемащото училище.

(5) Директорът на приемащото училище до три работни дни определя със заповед условията за приемане на ученика и информира родителя/настойника и/или ученика. Родителят/настойникът и/или ученикът подписва декларация за информирано съгласие

относно различията в учебния план в приемащото училище и необходимите приравнителни изпити, ако има такива.

(6) В срока по ал. 5 директорът на приемащото училище информира писмено директора на училището, от което идва ученика за неговото записване.

Чл. 87. (1) Ученикът се счита за преместен в новото училище от датата, посочена в заповедта на директора на приемащото училище.

(2) Решението за преместване на ученик над държавния и училищен план-прием се взема от началника на регионалното управление на образованието по ред и условия, определени от него.

Чл. 88. (1) Приравнителните изпити по чл. 148, ал. 2 от ЗПУО се организират по ред и условия определени от директора на приемащото училище.

(2) При преместване на ученици със специални образователни потребности се спазват изискванията на Наредбата за приобщаващо образование.

ГЛАВА VIII

УЧЕНИЦИ

РАЗДЕЛ I

ОСНОВНИ ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Чл. 89. (1) Учениците имат следните права:

1. Да бъдат обучавани и възпитавани в здравословна, безопасна и сигурна среда;
2. Да бъдат зачитани като активни участници в образователния процес;
3. Да избират профила си;
4. Да избират между учебните предмети или модули, предложени от училището за изучаване в избираемите и във факултативните учебни часове;
5. Да получават библиотечно-информационно обслужване;
6. Да получават информация относно обучението, възпитанието, правата и задълженията си;
7. Да получават обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие;
8. Да бъдат информирани и консултирани във връзка с избора на образование и/или професия;
9. Да участват в проектни дейности;
10. Да дават мнения и предложения за училищните дейности, включително за избираемите и за факултативните учебни часове;
11. Да участват в обсъждането при решаване на въпроси, засягащи училищния живот и училищната общност, в т. ч. училищния учебен план чрез формите на ученическо самоуправление;

12. Да получават съдействие от училището и от органите на местното самоуправление при изразяване на мнението си по въпроси, които пряко ги засягат, както и при участие в живота на общността;

13. Да бъдат поощрявани с морални и материални награди.

(2) Учениците имат право да получават стипендии при условия и по ред, определени от Министерския съвет.

Чл. 90. Учениците имат следните задължения:

1. Да присъстват и да участват в учебните часове;

2. Да съхраняват авторитета на училището и училищната общност и да допринасят за развитие на добрите традиции;

3. Да зачитат правата, честта и достойнството на другите, както и да не прилагат физическо и психическо насилие;

4. Да се явяват в училището с облекло и във вид съгласно изискванията на този правилник:

4.1. По смисъла на този правилник облеклото трябва да отговаря на следните минимални изисквания:

- Полите и роклите са не по-къси от коляното
- Блузите и ризите са не по-къси от колана на панталона или полата
- Не е допустимо облеклото да разкрива елементи от бельото
- Не е допустимо носенето на къси панталони, джапанки и шапки (с изключение на медицински предписания)

4.2. В часовете по ФВС ученикът е със задължителното спортно облекло – спортен екип и бяла тениска, гуменки или маратонки без грайфери и бутонки.

4.3. Всяко явяване без екип се отразява като забележка в бележника за кореспонденция и в дневника на класа.

4.4. Носенето на отличителни знаци, провокиращи прически или облекла, показващи религиозна или друга принадлежност, са забранени.

4.5. Задължение на всеки на всеки възрастен в училище е да сигнализира при установено неспазване на изискването за прилично облекло.

4.6. В случай на нарушение на тези изисквания директорът провежда разговор с ученика, след което започва дисциплинарна процедура, включително отстраняване от училище.

5. Да не участват в хазартни игри, да не употребяват тютюн и тютюневи изделия, алкохол и наркотични вещества;

6. Да не носят оръжие, както и други предмети, които са източник на повишена опасност;

7. Да носят ученическата си лична карта в училище и извън него;
8. Да представят на своите родители и на педагогическите специалисти ученическата си книжка и бележника за кореспонденция;
9. Да спазват правилата за поведение в паралелката и в училището;
10. Да не възпрепятстват със своето поведение и постъпки нормалното протичане на учебните часове;
11. Да полага грижи за опазване на училищното имущество:
  - Учениците трябва да пазят чисти помещенията, училищния двор и района на училището.
  - При констатирана лоша хигиена класът или отделни ученици почистват класната стая под ръководството на учителя.
  - Материалната база и училищните УТС трябва да се опазват. Всяка повреда или счупване дори неволно на МБ, УТС, училищно имущество води до възстановяване на причинените щети от семейството на ученика.
  - Не се препоръчва на учениците да носят скъпи вещи в училище. Училището не носи отговорност в случаи на кражби.
  - Намерените вещи се предоставят на дежурния директор или на охраната.
12. Да спазва правилата за влизане и излизане от училище:
  - Всяко влизане и излизане става през главния вход.
  - Напускането на сградата и двора на училището от ученици от I до VI клас не е разрешено между учебните часове.
  - За да напусне училище в рамките на учебния ден, ученикът трябва да е получил разрешение от директора в бележника за кореспонденция въз основа на предварително внесена молба от родителите.
13. Да спазва правилата за движение в сградата:
  - Учениците нямат право да се движат без причина по коридорите по време на час.
  - По време на междучасията придвижването става тихо, без крясъци и блъскане.
  - Учениците се придвижват към кабинетите след биенето на първия звънец и влизат под ръководството на учителя при биенето на учителския звънец.
  - При биенето на учителския звънец всички ученици трябва да са в класните стаи, готови за час.
  - Учениците, които участват в извънкласни дейности, изчакват учителя във фойето на училището и се придвижват организирано.
14. Да се въздържат да внасят вещи, които не са свързани с учебния процес:

- Забранено е внасянето на цигари, алкохол, непозволени течности, опасни предмети или продукти (запалки, хладни оръжия, газови пистолети, кибрит, пиротехнически средства и др.)

- Внасянето на храна е допустимо, но храненето в класните стаи не е желателно.

- Разпространението на брошури и политическа, и религиозна пропаганда е забранено.

- Мобилни телефони и други комуникационни средства, аудио- и видеоустройства са допустими, но могат да се използват само през междучасието или ако учителят изрично е разрешил да се използват за целите на обучение в съответния час.

- Всяко правене на клип или снимка и качването им в интернет е забранено и наказуемо без изричното съгласие на снимания.

- Всяка забранена вещ се конфискува от възрастен, работещ в училището, предава се на дежурния директор или педагогическия съветник и се връща лично на родителите.

РАЗДЕЛ II

УЧЕНИЧЕСКО САМОУПРАВЛЕНИЕ

Чл. 91. (1) Ученическият съвет е форма на ученическото самоуправление на ниво училище, чрез която учениците участват в училищния живот и в организационното развитие на училището.

(2) Ученически съвети се изграждат на ниво паралелка, клас и училище.

(3) Съставът на Училищния ученически съвет се определя в зависимост от броя на паралелките в училище.

(4) Функциите и дейността на Класния ученически съвет са:

1. Участва при изработване на годишния план за часа на класа за отделната паралелка и координира разработването на плановете за часа на класа между паралелките в класа в интерес на развитието на всеки ученик и на паралелките като общност;

2. Организира провеждането на дейностите на паралелките;

3. Координира дейностите с другите паралелки и класове в общоучилищните изяви;

4. Организира и координира работата по проекти на паралелките, на класовете и на училището като общност;

5. Участва при защитата на правата и интересите на учениците от паралелката/класа пред класните ръководители, училищното ръководство, педагогическия съвет и родителите.

(5) Функциите и дейността на Училищния ученически съвет са:

1. Утвърждава формите и правилата на ученическо самоуправление в училището;

2. Прави предложения пред директора и педагогическия съвет относно начините на упражняване на правата на учениците;

3. Мотивира учениците да участват активно в процеса на взимане на решения, касаещи училищния живот и ученическата общност;
4. Участва в изработването на правилника на училището;
5. Посредничи в разрешаването на възникнали проблеми, свързани с организацията и протичането на учебния процес или на извънкласните дейности;
6. Подпомага провеждането на дейностите на паралелките, класовете и общо-училищните изяви;
7. Работи по проекти съвместно с другите ученици, учителите, училищното ръководство и родителите.

Чл. 92. (1) Представителите на Ученическия съвет участват с право на съвещателен глас в:

1. заседанията на педагогическия съвет, като получават възможно най-пълна информация по въпросите, които предстои да бъдат обсъждани;
2. работата на общественния съвет на училищата с поне трима представители на ученическото самоуправление

РАЗДЕЛ III

ЕТИЧЕН КОДЕКС

Чл. 93. Училището прилага цялостни политики за:

1. Подкрепа на личностното развитие на ученика;
2. Изграждане на позитивен организационен климат;
3. Утвърждаване на позитивна дисциплина;
4. Развитие на училищната общност.

Чл. 94. (1) Училищната общност изразява визията си за позитивен организационен климат, условия за сътрудничество, ефективна комуникация и загриженост между всички участници в образователния процес в съвместно изработен етичен кодекс.

(2) Етичният кодекс на училището се изработва от екип, съставен от по трима представители на педагогическия съвет, училищното настоятелство и училищния съвет в първия месец от началото на учебната година;

(3) След утвърждаване от всяка от структурите по ал.2, етичният кодекс се поставя на видно място в училищната сграда и се публикува на интернет страницата на училището.

ГЛАВА IX

ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА УЧЕНИЦИТЕ

Чл. 95. (1) Училището предоставя обща и допълнителна подкрепа за личностното развитие на всеки ученик в съответствие с неговите индивидуални образователни потребности.

(2) Подкрепата за личностното развитие осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията на учениците.

Чл. 96. (1) За реализиране на общата и допълнителна подкрепа в училището работят психолог, педагогически съветник, логопед, ресурсни учители, помощник на учителя. В зависимост от оценката на индивидуалните потребности, може да бъдат назначавани и други специалисти.

(2) Общата подкрепа се предоставя от учителите и специалистите по ал. 1.

(3) Допълнителната подкрепа се предоставя в зависимост от плана за подкрепа на ученика.

Чл. 97. (1) За организиране и координиране на процеса за осигуряване на общата и допълнителната подкрепа директорът на училището в началото на всяка учебна година назначава координатор.

(2) Координаторът има следните функции:

1. Разпознава потребността от предоставянето на обща и/или допълнителна подкрепа за личностно развитие ученик въз основа на наблюденията и анализите на класните ръководители и на учителите, които преподават на ученика, въз основа на документите на учениците, включително от изследвания и консултации при наличие на такива, и въз основа на събраните данни за развитието на учениците, и/или по инициатива на родителя/представителя на детето/лицето, което полага грижи за детето;

2. Предлага на директора да утвърди съставите на екипите за подкрепа на личностно развитие на учениците (ЕПЛРУ) в случай на потребност от предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие;

3. Координира извършването на оценката на индивидуалните потребности на учениците със специални образователни потребности, в риск, с изявени дарби и с хронични заболявания;

4. Предлага на директора да утвърди списък на учениците, на които ще се предоставя допълнителна подкрепа за личностно развитие;

5. Координира предоставянето на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие учениците съвместно с педагогическите специалисти;

6. Координира работата с родителя/представителя на детето/лицето, което полага грижи за детето, включително по отношение включването му в работата на ЕПЛРУ;

7. Координира работата и взаимодействието на ЕПЛРУ;

8. Съхранява документите на всеки ученик, за когото е формиран и работи ЕПЛРУ;

9. Координира връзката с детските градини и при необходимост предлага на директора да изиска служебно информацията, отнасяща се до допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата, при наличие на такива;

10. Координира работата с институциите в системата на предучилищното и училищното образование и с други институции и организации, работещи с деца, по отношение предоставянето на обща и/или допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученик;

11. Организира и координира дейности и събития в училището за учениците, за училищната и за родителската общност, насочени към промяна на нагласите и приемане на различието, както и към изява на дарбите на учениците;

12. След приключване на втория учебен срок на съответната учебна година изготвя и предоставя на педагогическия съвет обобщен доклад-анализ за процеса на приобщаващото образование в детската градина или училището.

РАЗДЕЛ I

ОБЩА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ

Чл. 98. Общата подкрепа за личностно развитие в училището, която е насочена към всички ученици в класа, гарантира участието и изявата им в образователния процес и в дейността на училището и включва:

1. екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
2. допълнително обучение по учебни предмети;
3. допълнително консултиране по учебни предмети;
4. кариерно ориентиране на учениците;
5. занимания по интереси;
6. библиотечно-информационно обслужване;
7. грижа за здравето;
8. поощряване с морални и материални награди;
9. дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
10. дейности за превенция на обучителните затруднения;
11. логопедична работа.

Чл. 99. Екипната работа между учителите и другите педагогически специалисти включва:

1. обсъждане на дейностите за обща подкрепа, в които се включват учениците – обмен на информация и на добри педагогически практики с цел подкрепа на всички учители за подобряване на работата им с учениците в класа;

2. провеждане на регулярни срещи за:

а) преглед и обсъждане на информация за обучението и развитието на ученик;

б) определяне на конкретни дейности от общата подкрепа само за отделни ученици, насочени към превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;

в) определяне на конкретни дейности от общата подкрепа само за отделни ученици, насочени към превенция на обучителните затруднения.

Чл. 100. (1) Допълнителното обучение по учебни предмети е насочено към ученици, които имат системни пропуски по даден учебен предмет, които са напреднали по даден учебен предмет и/или за които се препоръчва такова обучение в плана за подкрепа.

(2) Потребностите от допълнителното обучение се определят от учителя по предмета и координатора, а за учениците със специални образователни потребности и за учениците с изяви дарби – от екипа за подкрепа за личностно развитие на конкретния ученик.

(3) Когато допълнителното обучение по учебен предмет се провежда в учебни дни извън часовете по училищния учебен план, то е с обща продължителност до 80 учебни часа годишно.

(4) Допълнителното обучение по учебен предмет може да се провежда и по време на лятната ваканция с обща продължителност не повече от 30 учебни часа.

(5) За провеждане на допълнителното обучение директорът на училището уведомява родителите, които са задължени да осигурят присъствието на ученика.

Чл. 101. (1) Консултирането по учебни предмети е достъпно за всички ученици и се провежда извън редовните учебни часове от учителите по предмети ежеседмично в рамките на учебната година.

(2) Директорът на училището утвърждава график не по-късно от 15 октомври за първия учебен срок и не по-късно от 20 февруари за втория учебен срок, в който се определя приемно време и място на всеки учител, поставя се на видно място в сградата на училището и се публикува на интернет страницата на училището.

(3) Класните ръководители информират родителите за възможностите за допълнително консултиране по учебните предмети. Времето за допълнително консултиране е част от работното време на учителите.

Чл. 102. (1) Кариерното ориентиране в училищното образование включва взаимно допълващи се дейности за информиране, диагностика, консултиране, посредничество и проследяване с оглед подпомагане на учениците в техния самостоятелен и осъзнат избор на образование и/или професия и осъществяване на връзка между училището и пазара на труда.

(2) Формите за кариерно ориентиране в училищното образование са индивидуалното и груповото информиране и консултиране, индивидуалната и груповата работа и работата по програми за кариерно ориентиране.

Чл. 103. Заниманията по интереси включват:

1. дейности за стимулиране развитието на личностни качества, социални и творчески умения и изяви на способностите в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта,

глобалното, гражданското, здравното и интеркултурното образование, образованието за устойчиво развитие, както и за придобиване на умения за лидерство;

2. дейности, свързани с образователни, творчески, възпитателни, спортни и спортно-туристически участия и изяви по проекти, програми и други на общинско, областно, национално и международно равнище;

3. обучение по учебни предмети и модули, както и участие в дейности, чрез които се придобива допълнителна подготовка от учениците, определена в съответствие с чл. 85, ал. 3 ЗПУО.

Чл. 104. (1) Грижата за здравето се осигурява чрез създаване на условия за достъп на учениците до медицинско обслужване.

(2) За учениците в училищата се организират програми, свързани със здравното образование, здравословното хранене, първа долекарска помощ и други.

(3) В провеждането на дейностите по ал. 2 могат да се включват и родителите на учениците.

(4) Родителят е длъжен да предоставя информация за здравословното състояние на ученика и за проведени медицински изследвания и консултации и да осъществява взаимодействие с медицинския специалист в здравния кабинет в училището.

Чл. 105. (1) Учениците се поощряват с морални и материални награди за високи постижения в образователната дейност, в заниманията по интереси и за приноса им към развитието на училищната общност.

(2) Поощряването на учениците с морални и с материални награди се осъществява по предложение на класния ръководител, на учител от училището, на ученическия съвет, УН или родителския комитет по ред, определен в правилника за устройството и дейността на институцията.

(3) Поощренията могат да бъдат:

1. грамота
2. благодарствено писмо
3. предметна награда
4. колективна награда за класа (екипа)
5. почетен знак на училището

(4) Директорът издава мотивирана заповед за награждаване.

Чл. 106. (1) Превенцията на насилието и преодоляването на проблемното поведение се изразява във включване на отделни ученици в съответни дейности за въздействие върху вътрешната мотивация, както и оказване на психологическа подкрепа.

(2) Психологическата подкрепа по ал. 1 е насочена към учениците, педагогическите специалисти и родителите.

(3) Психологическата подкрепа се осъществява от психолог и включва:

1. създаване на условия за сътрудничество и ефективна комуникация между всички участници в образователния процес;
2. предоставяне на методическа помощ на учителите за превенция на тормоза и насилието и за преодоляване на проблемното поведение на учениците;
3. извършване на групова работа с ученици и/или кризисна интервенция;
4. работа със средата, в която е ученикът – семейството, връстниците.

Чл. 107. (1) Общата подкрепа за личностно развитие в училището за целите на превенцията на обучителните затруднения се изразява във включване на отделни ученици в дейности, като:

1. допълнително обучение по отделен учебен предмет с акцент върху обучението по български език, включително оgramотвяване на ученици, за които българският език не е майчин;
2. консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове;
3. логопедична работа.

Чл. 108. (1) Логопедичната работа се осъществява от логопед и включва:

1. превенция на комуникативните нарушения и на обучителни трудности;
2. диагностика на комуникативните нарушения;
3. терапевтична дейност при установени индикации за комуникативни нарушения;
4. консултативна дейност с учители и родители на ученици с комуникативни нарушения.

(2) Логопедичната превенция на комуникативните нарушения и обучителни трудности включва:

1. изследване на писмената реч на учениците от начален етап;
2. определяне на потребностите на децата и учениците от логопедична работа.

(3) Логопедичната диагностика на комуникативните нарушения включва:

1. диагностика при нарушения на говора;

(4) терапевтичната дейност при установени индикации за комуникативни нарушения включва:

1. изготвяне на индивидуални терапевтични планове;
2. провеждане на терапевтична дейност и ученици с комуникативни нарушения.

(5) Консултативната дейност включва:

1. консултиране на учители за особеностите и потребностите на ученици с комуникативни нарушения и предоставяне на методическа подкрепа при работата с ученици с комуникативни нарушения;

2. консултиране, подкрепа и мотивиране на родителите на учениците с комуникативни нарушения за активно участие в логопедичния процес.

Чл. 109. (1) Дейностите за целите на превенцията на обучителните затруднения се предоставят след обсъждане на информацията от входните равнища по учебни предмети, от индивидуалния напредък в обучението и от наблюдението на развитието на отделни ученици, които срещат затруднения в обучението.

(2) За целите на обсъждането по ал. 1 могат да се използват и:

1. сведения от педагогически специалисти за силните страни на децата и учениците;
2. сведения от педагогически специалисти в училището или от други специалисти за наличие на възможни рискови фактори в средата на тези ученици;

3. данни от информацията, която придружава тези деца и ученици от детската градина, включително за предоставяни дейности по обща подкрепа за личностно развитие в детската градина;

4. данни от установяването на готовността на тези деца за училище, от логопедично изследване, материали от портфолио и други.

(3) Обсъждането на цялата информация по ал. 1 и 2 се прави от педагогическите специалисти, които работят с детето или ученика, като за резултатите от обсъждането се уведомява родителят.

(4) Въз основа на обсъждането за отделни ученици се определят дейности от общата подкрепа за личностно развитие за целите на превенцията на обучителните затруднения.

(5) Въз основа на обсъждането се определят тези ученици, на които е необходимо да се извърши оценка на индивидуалните им потребности за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие.

Чл. 110. (1) Дейности от общата подкрепа за целите на превенцията на насилието и преодоляване на проблемното поведение задължително се осъществяват и в неучебно време, включително през ваканциите, съобразно потребностите на учениците с обща продължителност за отделен ученик или за група ученици не повече от 30 учебни часа.

(2) За дейностите по ал. 1 директорът на училището въз основа на доклади на класни ръководители и на резултатите от образователния процес издава заповед за определяне на учениците и на условията за провеждане на дейностите.

(3) Родителите се информират за заповедта не по-късно от 7 дни преди началото на осъществяване на дейностите.

(4) В случай че родителите не осигуряват присъствието на учениците, директорът на училището писмено уведомява дирекция „Социално подпомагане“ по настоящия адрес на детето или ученика.

Чл. 111. Класният ръководител запознава родителя с предприетите конкретни дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение и/или за превенция на обучителните затруднения и го информира за резултатите от изпълнението им.

Чл. 112. В случаите, когато ученик получава обща подкрепа и не се отчита напредък в развитието му, в тримесечен срок от предоставянето ѝ класният ръководител на ученика запознава родителя за необходимостта от извършване на оценка на индивидуалните потребности на ученика.

РАЗДЕЛ II

ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА УЧЕНИЦИТЕ

Чл. 113. (1) Училището осигурява допълнителна подкрепа за личностно развитие на учениците.

(2) Допълнителната подкрепа за личностно развитие включва:

1. работа с ученик по конкретен случай;
2. осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
3. ресурсно подпомагане.

(3) Допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя на ученици:

1. със специални образователни потребности;
2. в риск;
3. с хронични заболявания;
4. с изявени дарби.

Чл. 114. (1) Допълнителна подкрепа за личностно развитие на учениците се реализира от училището чрез план за подкрепа по чл. 187, ал. 3 от ЗПУО, за ученик.

(2) Родителят се запознава с плана за подкрепа на ученика, като му се предостави копие от него при поискване.

(3) Родителят е длъжен да оказва съдействие за изпълнението на плана за подкрепа на ученика.

Чл. 115. Работата с ученик по конкретен случай е метод, който цели гарантиране на индивидуален подход при предоставянето на допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученика.

Чл. 116. (1) Работата по конкретен случай се основава на оценката на индивидуалните потребности и е насочена към учениците в риск, а в някои случаи, определени от екипа и към учениците със специални образователни потребности и учениците с изявени дарби. Работата по конкретен случай се осъществява от екипа за

подкрепа за личностно развитие при съгласуване и координиране на действията му с водещия на случая в отдела за закрила на детето.

(2) Членовете на екипа може да участват в интердисциплинарна екипна работа със специалисти от социални услуги в случаите, когато ученикът ползва такива, или с други специалисти, включително медицински, които осигуряват здравната грижа за ученика.

(3) Водещият на случая по ал. 1 координира работата си със специалистите от екипа за подкрепа за личностно развитие на ученика и със специалистите по ал. 2 и развива отношения на доверие с ученика.

(4) Работата по конкретен случай включва:

1. формулиране на случая;
2. оценка на индивидуалните потребности на ученика;
3. определяне на цели и действия, насочени към ученик
4. изготвяне на план за подкрепа;
5. взаимодействие и работа с подкрепящата среда;
6. оценка на резултатите.

Чл. 117. Психосоциалната рехабилитация е комплекс от дейности на екипа за подпомагане на учениците със затруднения, увреждане или разстройство на тяхното психично здраве, а в някои случаи и на ученици с изяви дарби, за постигане на оптимално ниво на самостоятелност и за придобиване и прилагане на умения, необходими за пълноценното приобщаване в системата на училищното образование.

Чл. 118. Психосоциалната рехабилитация се предоставя на отделен ученик въз основа на оценката на индивидуалните му потребности.

Чл. 119. Водещ на случая на ученика при предоставяне на психосоциалната рехабилитация в училището е психологът или педагогическият съветник, когато е с квалификация по психология.

Чл. 120. Дейностите за психосоциална рехабилитация, както и тяхната продължителност се предоставят и изпълняват съгласно плана за подкрепа на ученика.

Чл. 121. (1) Ресурсното подпомагане се осъществява съвместно с учителите на ученика, ресурсния учител и помощник на учителя, ако това е планирано в плана за подкрепа.

(2) Ресурсното подпомагане се провежда индивидуално и/или групово съгласно плана за подкрепа на всеки ученик със специални образователни потребности.

(3) Ресурсното подпомагане може да включва:

1. адаптиране на учебното съдържание съобразно индивидуалните потребности на учениците със специални образователни потребности;

2. осигуряване на помощни средства и технологии за пълноценно участие в образователния процес;
3. съвместна работа на учителя по съответния учебен предмет и ресурсния учител при провеждането на урока;
4. терапевтична подкрепа на ученици със специални образователни потребности;
5. консултиране на учителите по отношение на изграждането на подкрепяща среда в училището и за осигуряване на други образователни ресурси за учениците със специални образователни потребности;
6. осигуряване на обучение чрез алтернативни форми на комуникация;
7. обучение в полезни умения и подготовка за самостоятелен живот;
8. осъществяване на дейности в класната стая с цел приемане и приобщаване на учениците със специални образователни потребности.

Чл. 122. Ресурсното подпомагане може да бъде преустановено е решение на ЕПЛРУ след преглед на напредъка на ученика и след подадено заявление от родителя на детето със СОП.

Чл. 123. Училището предоставя допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученици с изявени дарби по чл. 187, ал. 2, т. 3 от ЗПУО.

(2) Допълнителната подкрепа по ал. 1 включва:

1. идентифициране на индивидуалните потребности и разработване на план за подкрепа за всеки ученик с изявена дарба;
2. осигуряване на възможности за допълнителна индивидуална работа за развитие и надграждане на изявените дарби;
3. осигуряване/предоставяне на възможности за ползване на подходяща физическа среда, обзавеждане, оборудване, материали и консумативи;
4. осигуряване на квалифицирани специалисти за допълнителна подкрепа в съответната област - науки, технологии, изкуства, спорт;
5. осигуряване/предоставяне на възможности за участие в международни и национални изяви - състезания, конкурси, олимпиади, фестивали, концерти, спектакли, изложби и други.
6. осигуряване на възможности за включване в програми и проекти.

(3) Допълнителна подкрепа по ал. 1 се предоставя на ученици с трайни постижения в съответната област, класирани на първите три места на общински, национални и международни изяви с конкурсен характер през предходната година, и в зависимост от възможностите на училището.

(4) Допълнителната подкрепа по ал. 1 се определя по предложение на учителя и се осъществява съгласно план за подкрепа, изготвен от ЕПЛРУ, в който се определя и броят на часовете за допълнителна индивидуална работа.

Чл. 124. (1) Училището осъществява подкрепа за преход между институциите в системата на предучилищното и училищното образование, отделните етапи и степени на образование на учениците.

(2) Преходът между институциите в системата на предучилищното и училищното образование се планира предварително от страна на координатора на институцията, която ученикът напуска, при пълно сътрудничество с координатора на институцията, в която се премества ученикът, с участието на родителя.

(3) Координаторите обменят плана за подкрепа и цялата документация на детето или ученика, която има отношение към подкрепата за личностно развитие, и предлагат на директора на институцията, в която детето или ученика постъпва, да осигури необходимите ресурси, които да подпомогнат прехода му между институциите.

РАЗДЕЛ III

ИЗГРАЖДАНЕ НА ПОЗИТИВЕН ПСИХОЛОГИЧЕСКИ КЛИМАТ

Чл. 125. (1) Училището осъществява задължителни дейности по превенция на тормоза и насилието, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и координираните усилия на всички участници в образователния процес.

(2) Съдържанието на дейностите е подчинено на общата училищна политика и включват:

1. изготвяне съвместно с учениците на правила за поведението им в паралелката;
2. разглеждане на теми от глобалното, гражданското, здравното и интеркултурното образование в часа на класа, в заниманията по интереси и във факултативните часове;
3. партньорство с родителите;
4. дейности за развитие на компетентностите на всички членове на училищната общност.

Чл. 126. (1) Основен принцип при изграждането на училищната политика за противодействие на тормоза в училище е прилагането на цялостен училищен подход, полагане на координирани и последователни усилия за предотвратяване на тормоза и създаване на по-сигурна училищна среда.

(2) Училищната политика за противодействие на тормоза в училище се реализира на равнище училище и на равнище клас, като на всяко едно от тези равнища се осъществяват дейности по превенция и интервенция (реакция).

(3) Дейностите по превенция и интервенция се разработват въз основа на Механизма за противодействие на училищния тормоз между учениците в училище и на алгоритъма за неговото прилагане, утвърден от министъра на образованието и науката.

Чл. 127. (1) За преодоляване на проблемното поведение на ученика и за справяне със затрудненията му с приобщаването в училищната среда, с участието му в дейността на училището и с поведенческите му прояви се прилагат една или повече от следните дейности за въздействие върху вътрешната мотивация:

1. обсъждане между ученика и класния ръководител на възникнал проблем и получава-не на подкрепа за разрешаването му;
2. използване на посредник при решаване на конфликт в училище;
3. консултиране на ученика с психолог;
4. консултиране на ученика с педагогически съветник;
5. създаване на условия за включване на ученика в група за повишаване на социалните умения за общуване и за решаване на конфликти по ненасилствен начин;
6. създаване на условия за включване на детето или ученика в занимания, съобразени с неговите интереси и потребности;
7. индивидуална подкрепа за ученика от личност, която той уважава (наставничество);
8. участие на ученика в дейности в полза на паралелката или училището.

Чл. 128. Дейността по чл. 126, ал. 1, т. 1 се прилага след проведени от класния ръководител насочващи и мотивиращи дейности с ученика, които не са дали резултат. Дейността се документира в дневника на класа и чрез бележника за кореспонденция се информира родителят.

Чл. 129. Дейността по чл. 126, ал. 1, т. 2 се осъществява в училището от подготвен за разрешаване на конфликтни ситуации учител, психолог и/или педагогически съветник, невъвлечен в конкретния конфликт, който посредничи между страните в конфликта с цел разрешаването му.

Чл. 130. Консултирането на ученика с училищния психолог се осъществява по желание на ученика и/или на родителя или по препоръка на класния ръководител, на учител или на координиращото звено на ЕПЛРУ.

Чл. 131. Включването на ученика в група за повишаване на социалните му умения и/или в заниманията по интереси се осъществява по желание на ученика, по препоръка на класен ръководител, на учител, на педагогически съветник и/или на психолог, на координиращото звено на ЕПЛРУ, в съответствие с възможностите и наличните ресурси на училището или чрез привличане на външни ресурси.

Чл. 132. Дейността по чл. 127, ал. 1, т. 8 се осъществява като ученикът избира дейност, която да извърши в полза на училището или паралелката. Дейността се избира съвместно с класния ръководител, за което се уведомява родителят/представителят на детето/лицето, което полага грижи за детето.

Чл. 133. (1) За всички предприети дейности по чл. 127 се изисква информираното съгласие на родителя, освен в случаите когато той се явява заплаха за живота и здравето му.

(2) При отказ от страна на родителя да изрази съгласие или да окаже съдействие за реализиране на дейностите по чл. 127 или ако той се явява заплаха за живота и здравето му, директорът писмено уведомява отдела за закрила на детето по местоживеенето на ученика.

РАЗДЕЛ IV

ОТСЪСТВИЯ НА УЧЕНИЦИ, САНКЦИИ И НАГРАДИ

Чл. 134. (1) Ученикът може да отсъства от училище по уважителни причини в следните случаи:

1. по медицински причини - при представяне на медицински документ, съдържащ номер и дата на амбулаторния лист и след писмено потвърждение от родителя; Документът се представя до 3 дни след връщане в училище;

2. поради наложително участие в друга дейност - при представяне на документ от спортния клуб, в който членува, от организаторите на състезания, конкурси, олимпиади, фестивали, концерти, спектакли, изложби и други, и след писмено потвърждение от родителя в бележника за кореспонденция;

3. до 3 дни в една учебна година въз основа на писмена молба от родителя в бележника за кореспонденция до класния ръководител;

4. до 7 дни в една учебна година с предварително разрешение на директора на училището въз основа на мотивирано писмено заявление от родител, в което подробно се описват причините за отсъствието.

5. Ученик може да отсъства по уважителни медицински причини от учебния час по

6. учебния предмет физическо възпитание и спорт, когато е противопоказно физическото натоварване и присъствието му в учебния час. Видът на заболяването и заключението за освобождаване от обучение по учебния предмет физическо възпитание и спорт се удостоверяват с медицински документ, придружен от Заявление от родител.

7. Не може да отсъства от учебния час по учебния предмет физическо възпитание и спорт ученик в случаите по т. 5, за който е противопоказно физическо натоварване, но не и присъствието в учебния час.

8. В случаите по т. 5, когато освобождаването е за целия учебен срок или за

учебната година, ученикът няма право да напуска територията на училището по време на учебния час, а директорът въз основа на представените медицински документи определя със заповед начина на уплътняване за ученика на времето, определено за учебните часове. Заповедта се съобщава на родителя на ученика.

(2) При отсъствия по ал. 1, т. 3 и 4 се спазват следните правила:

1. Заявлението се подава 48 часа преди отсъствието на ученика.

2. В случай че заявлението не може да се подаде преди отсъствието на ученика, родителят уведомява за това класния ръководител в телефонен разговор или по имейл и подава заявлението до 3 учебни дни след връщането на ученика в училище. Директорът на училището въз основа на заявлението взема решение дали отсъствията на ученика са по уважителни причини.

3. Медицинската бележка, подписана от родителя, се представя на медицинското лице до три дни след деня на връщането на ученика в училище.

4. Медицинското лице вписва отсъствията в бележника за кореспонденция /графа отсъствия по болест/, а родителят се подписва на определеното за това място.

5. Въз основа на бележника за кореспонденция класният ръководител оформя дневника.

6. Ученикът няма право да бъде в училищната сграда в периода на боледуване. С присъствието си дори в един учебен час ученикът прекратява валидността на медицинската бележка.

Чл. 135. (1) Отсъствията на учениците от училище се отчитат в учебни часове.

1. Закъснение на ученика за учебен час до 20 минути се отчита като половин отсъствие, а закъснение на ученика за учебен час с повече от 20 минути - като едно отсъствие.

2. Ако ученикът отсъства от училище един учебен ден и няма данни, че е налице уважителна причина класният ръководител е длъжен да уведоми за това родителя с писмо, по имейл или в телефонен разговор и да обсъди с него възможностите за отстраняване на причините за отсъствието.

3. В случай, че не успее да осъществи контакт с родителя и ученикът продължава да отсъства, класният ръководител писмено уведомява директора.

4. Броят на отсъствията на ученика се отбелязва в дневника на класа, а в края на всеки учебен срок се вписва в ученическата книжка на ученика.

Чл. 136. (1) За неизпълнение на задълженията, определени в ЗПУО, в нормативни актове по неговото прилагане и в този правилник, след изчерпване на останалите механизми за въздействие върху вътрешната мотивация и за преодоляване на проблемното поведение на учениците може да се налагат следните санкции:

1. забележка;
2. преместване в друга паралелка в същото училище;
3. предупреждение за преместване в друго училище;
4. преместване в друго училище;
5. преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение.

(2) Санкциите по ал. 1 могат да се налагат за допуснати отсъствия, извън случаите по чл. 136 по предложение на класния ръководител.

(3) Санкциите по ал. 1, т. 1 могат да се налагат за допуснати 5 отсъствия по неуважителни причини през учебната година.

(4) Санкциите по ал. 1, т. 3 могат да се налагат за допуснати 10 отсъствия по неуважителни причини през учебната година.

(5) Санкциите по ал. 1, т. 4 и 5 могат да се налагат и за допуснати повече от 15 отсъствия по неуважителни причини през учебната година.

Чл. 137. (1) Мерки, които могат да предшестват или да съпровождат санкциите по чл.135, ал. 1 и 2, са:

1. Писмено предупреждение в бележника за кореспонденция;
2. Извинение, което се поднася писмено или устно;
3. Допълнителна учебна работа, придружена със задържане след училище. Задържането след училище се прилага е информирано съгласие на родителите, след писмено информиране на педагогически съветник. Осъществява се в четвъртък от 12,00 до 14,30 ч. под контрола на педагогически специалист;
4. Допълнителна домашна работа по инициатива на учителя;
5. Извършване на дейности в полза на класа и училището в свободно от часове време. Дейностите в полза на училището имат за цел повишаване на отговорността и могат да бъдат налагани на група ученици или на целия клас, когато обстоятелствата го изискват. Те могат да бъдат: дежурство в междучасието, дейности е по-малки ученици, помощ в групите за ЦДО, в библиотеката, в училищния двор, почистване, подреждане, ремонт на училищни помещения и имущество, участие в извънкласни дейности, в граждански инициативи. Максималната продължителност е 20 часа. Дейностите се осъществяват е информирано съгласие на родителите в присъствието на педагогически специалист;
6. За възпрепятстване провеждането на учебния процес учителят може да отстрани ученика до края на учебния час. Ученикът се придружава от свой съученик до кабинета на дежурния заместник-директор. Отстраняването трябва да е обосновано от сериозна причина и да става по изключение. То задължително се придружава от попълване на фиш, който се попълва при заместник-директор, и от допълнителна

работа, която се възлага от учителя. Родителите се уведомяват по телефона или чрез бележника за кореспонденция от учителя, отстранил ученика;

7. За облекло или вид, които са в нарушение на правилника за дейността на училището, както и когато състоянието на ученика не позволява да участва в учебния процес, той се отстранява от училище до отпадане на основанието за отстраняването му.

(2) В случаите по ал. 1, т.6 и 7 се предприемат дейности за мотивация и за преодоляване на проблемното поведение и задължително се уведомява родителят/представителят на ученика.

(3) За ученик с наложена санкция се осигуряват и дейности за превенция и преодоляване на проблемното поведение.

Чл. 138. (1) За едно нарушение не може да бъде наложена повече от една санкция. Мерките по чл. 136, ал.1 т.1-2 се налагат независимо от санкциите по чл. 135, ал. 1.

Чл. 139. Освен налагането на санкция на ученика задължително се предоставя обща подкрепа за личностно развитие като консултации по учебни предмети, консултации с психолог и/или с педагогически съветник, допълнително обучение и допълнителни консултации по учебни предмети в неучебно време, включително в периода на ваканциите, участие в занимания по интереси, кариерно ориентиране и други дейности с оглед недопускане на нарушения или отпадане от училище.

(2) Видът на общата подкрепа по ал. 1 се определя в Плана за действие на ЕПЛРУ от координатора съвместно с класния ръководител, учителите на ученика и родителя.

Чл. 140. (1) Санкциите по чл. 136, ал. 1, т. 1 и 2 се налагат със заповед на директора по мотивирано писмено предложение на класния ръководител, а санкциите по чл. 135, ал. 1, т. 3-5 – със заповед на директора по предложение на педагогическия съвет.

(2) Мярката по чл. 137, ал.1се налага със заповед на директора, а по чл. 137, ал. 2 и 3 – със заповед на директора по предложение на педагогическия съвет.

Чл. 141. Директорът задължително писмено уведомява родителя за откриването на процедура по налагане на санкция по чл. 136, ал. 1, а в случаите по чл. 136, ал. 1, т. 3-5 – и отдела за закрила на детето. При уведомяването на родителя директорът задължително посочва извършеното от ученика нарушение и условията, при които родителят може да участва в процедурата по налагане на санкцията.

Чл. 142. Връчването на уведомлението по ал. 1 се извършва от служител на училището, по пощата или чрез куриерска служба с препоръчана пратка с обратна разписка на адреса на родителя или на лицето. Съобщаването по ал. 1 може да се извърши и на

посочен от родителя или лицето електронен адрес, като в този случай връчването се удостоверява с копие от електронния запис за това.

Чл. 143. (1) Преди налагане на санкция по чл. 136, ал. 1 и на мярката по чл. 137, ал. 1 директорът, а за санкцията по чл. 136, ал. 1, т. 3-5 и мерките по чл. 137, ал. 2 и 3 съответно педагогическият съвет задължително изслушва ученика и/или се запознава с писменото обяснение на ученика и проверява фактите и обстоятелствата, свързани с конкретното нарушение.

(2) Родителят има право да присъства на изслушването и да изрази мнение.

(3) По предложение на класния ръководител и/или по молба на родител изслушването на ученика може да се извърши в присъствието на психолог, педагогически съветник, ресурсен учител или друго доверено лице на ученика от училищната общност.

(4) За изясняване на фактите и обстоятелствата по време на изслушването директорът може да покани за участие и за изразяване на мнение учители, които преподават на ученика, както и ученици от училището.

(5) За всяка процедура по налагане на санкция по чл. 136, ал. 1 и на мярката по чл. 137, ал. 2-3 се определя докладчик - класният ръководител или учител, който преподава на ученика.

Чл. 144. (1) Преди налагане на санкциите и мерките, с изключение на мярката по чл. 137, ал. 1, т. 6, задължително се взема предвид мнението на класния ръководител на ученика.

Чл. 145. (1) Класният ръководител писмено уведомява родителя за наложените на ученика санкции и/или мерки.

(2) Наложените санкции и мерки се отразяват в бележника за кореспонденция и в личния картон на ученика.

Чл. 146. При налагане на мярката по чл. 137, ал. 1, т. 6 за времето на отстраняване на ученика не се отбелязват отсъствия, а наложената мярка се документира в дневника на класа и в бележника за кореспонденция.

Чл. 147. По предложение на класния ръководител наложената на ученика санкция по чл. 136, ал. 1, т. 1 може предсрочно да бъде заличена.

РАЗДЕЛ V

ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

Чл. 148. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в училище се придобиват в процеса на всички видове подготовка, в часа на класа, в заниманията по интереси на групите за целодневна организация на учебния ден, както и в рамките на дейностите по обща подкрепа за личностното развитие.

Чл. 149. За организирането и провеждането на часа на класа в срок до края на м. септември всяка учебна година класният ръководител разработва, а директорът утвърждава годишен план, чието съдържание отговаря на следните изисквания:

- съдържа тематичните области от приложение 5 на Наредба № 13 за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование
- съобразен е с желанията и интересите на учениците, стратегията за развитие на училището и училищните политики
- съгласуван е с родителите и предвижда участие на заинтересовани страни и външни лектори – експерти по отделни теми

Чл. 150. (1) Класният ръководител съдейства за развитие на ученическото самоуправление на паралелката и за утвърждаването ѝ като общност.

(2) За реализирането на тази задача класният ръководител организира следните дейности:

- социометрични изследвания и анкетни проучвания
- проекти и инициативи на класа, отговарящи на интересите и потребностите на учениците
- участие на класа в училищни кампании, празници и инициативи

Чл. 151. (1) Училищната политика за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се разработва и координира от училищен екип, който се избира от ПС срок от три години и има следния състав:

- Председател – главен учител
- и членове:
- училищен психолог
  - педагогически съветник
  - по един представител на класните ръководители и учителите на групи за целодневна организация на образователния процес от всеки випуск на начален и прогимназиален етап, един представител на класните ръководители от гимназиален етап
  - трима представители на ученическия съвет
  - Представител на УН и обществения съвет

(2) Училищният екип има следните задължения:

- разработва училищната политика в областта на гражданското, здравното, екологичното и мултикултурното образование в тригодишна програма, която се актуализира в началото на всяка учебна година

Чл. 152. Училищното ръководство полага непрекъснати грижи за подкрепа на мултикултурната среда в училище и спазва следните принципи при разпределение на учениците в паралелките:

• недопускане на обособяване на ученици с различна етническа принадлежност в отделни паралелки и групи

ГЛАВА X

РОДИТЕЛИ

Чл. 153. (1) Сътрудничеството и взаимодействието между родителите и училището се осъществяват чрез индивидуални консултации, родителски срещи, обучения, както и всеки път, когато конкретна ситуация или поведение на детето или ученика го прави необходимо.

(2) Средство за постоянна връзка между училището и родителя е бележникът за кореспонденция.

(3) Средство за връзка със семейството на ученика може да бъде и електронната поща на един от родителите, както и електронният дневник на паралелката.

Чл. 154. Родителите имат следните права:

1. Периодично и своевременно да получават информация за успеха и развитието на децата им в образователния процес, за спазването на правилата в училището и за приобщаването им към общността;

2. Да се срещат с ръководството на училището, с класния ръководител, с учителите и с другите педагогически специалисти в определеното приемно време или в друго удобно за двете страни време;

3. Да се запознаят с училищния учебен план;

4. Да присъстват и при желание от тяхна страна да бъдат изслушвани, когато се решават въпроси, които засягат права и интереси на ученика;

5. Най-малко веднъж годишно да получават информация, подкрепа и консултиране в училището по въпроси, свързани с образованието, с кариерното ориентиране и с личностното развитие на децата им;

6. Да избират и да бъдат избирани в родителския комитет и в обществения съвет на училището;

7. Да изразяват мнение и да правят предложения за развитие на училището.

8. До 3 представители на родителите на учениците от гимназиален етап, в случай че не са в конфликт на интереси, имат право да присъстват при провеждане на държавни зрелостни изпити.

Представителите се излъчват на събрание на родителските комитети от гимназиален етап до 30 дни преди датата на държавните зрелостни изпити.

Излъчените представители се инструктират от директора за правата им в деня на провеждане на изпита.

Чл. 155. Родителите имат следните задължения:

1. Да осигуряват редовното присъствие на ученика в училище, като уведомяват своевременно училището в случаите на отсъствието му;
2. Да запишат детето в първи клас или ученика в училище в случаите на преместване в друго населено място или училище;
3. Редовно да се осведомяват за своите деца относно приобщаването им в училищната среда, успеха и развитието им в образованието и спазването на училищните правила;
4. Да спазват този правилник и да съдействат за спазването му от страна на ученика;
5. Да участват в процеса на изграждане на навици за самоподготовка като част от изграждането на умения за учене през целия живот;
6. Да участват в родителските срещи;
7. Да се явяват в училището след покана от учител, директор или друг педагогически специалист в подходящо за двете страни време.

ГЛАВА XI

УЧИТЕЛИ И ПЕДАГОГИЧЕСКИ СПЕЦИАЛИСТИ

РАЗДЕЛ I

ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Чл. 156. (1) Педагогическите специалисти имат следните права:

1. Да бъдат зачитани правата и достойнството им;
2. Да определят методите и средствата за провеждане на образователния процес съобразно принципите и целите, определени в ЗПУО;
3. Да участват във формирането на политиките за развитие на училището.

(2) Педагогическите специалисти имат следните задължения:

1. Да осъществяват обучение и възпитание на учениците в съответствие с държавните образователни стандарти;
2. Да опазват живота и здравето на учениците по време на образователния процес и на други дейности, организирани от училището;
3. Да зачитат правата и достойнството на учениците и другите участници в предучилищното и училищното образование и да сътрудничат и партнират със заинтересованите страни;
4. Да поддържат и повишават квалификацията си съобразно политиките за организационно развитие на училището и специфичните потребности на учениците, с които работят с цел подобряване качеството на образованието им.

(3) На педагогическите специалисти се дължи почит и уважение от учениците, родителите, административните органи и обществеността.

Чл. 157. (1) Освен в случаите, определени от ЗПУО, педагогически специалист не може да извършва срещу заплащане обучение или подкрепа на деца и ученици, с които работи в училището.

(2) Педагогически специалист няма право да участва при изготвяне и оценяване на изпитни материали и да извършва проверка и оценка на изпитни работи, ако е подготвял ученици за явяването им на съответния изпит срещу заплащане, ако това заплащане е от името и за сметка на учениците.

(3) В едномесечен срок от началото на всяка учебна година педагогическият специалист подава пред работодателя си писмена декларация относно обстоятелството дали срещу заплащане от името и за сметка на учениците през предходната учебна година е извършвал обучение или подкрепа по смисъла чл. 178, ал. 1, т. 2 – 7 и 14 и чл. 187, ал. 1, т. 2 и 4 от ЗПУО на ученици и че това не са били ученици, с които педагогическият специалист е работил в училището в същия период.

(4) Преди включването в дейности по ал. 2 педагогическият специалист подава декларация, че не е подготвял ученици за явяването им на съответния изпит срещу заплащане от тях или от родителите им.

(5) При установяване нарушение на ал. 1 и 2, както и в случаите на неподаване на декларацията по ал. 3 или при подаване на декларация с невярно съдържание, педагогическите специалисти носят дисциплинарна отговорност по реда на Кодекса на труда.

РАЗДЕЛ II

ПОВИШАВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯТА

Чл. 158. (1) Педагогическите специалисти са длъжни ежегодно да повишават квалификацията си с цел подобряване качеството на работата им и повишаване резултатите и качеството на подготовка на учениците.

(2) Директорът на училището е длъжен да осигурява необходимите условия за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти.

Чл. 159. (1) Педагогическите специалисти са длъжни да повишават квалификацията си не по-малко от 48 академични часа за всеки период на атестиране.

(2) Повишаването на квалификацията се осъществява по програми и във форми по избор на педагогическия специалист в съответствие с професионалния профил на изпълняваната длъжност, с професионалното развитие на педагогическия специалист, с резултата и препоръките от атестацията му, както и с националната, регионалната, общинската и училищната политика.

Чл. 160. (1) Вътрештоинституционалната квалификация на педагогическите специалисти може да се организира в училище чрез обмяна на добри практики в

различни форми, както и по международни и национални програми. Вътрешноучилищната квалификация се измерва в академични часове и за нея не се присъждат квалификационни кредити.

(2) Директорът на училището е длъжен да осигурява условия за повишаване на квалификацията по ал. 1 в не по-малко от 16 академични часа годишно за всеки педагогически специалист.

Чл. 161. (1) Постигнатите компетентности се отразяват в професионално портфолио на педагогическия специалист. Професионалното портфолио се съставя от педагогическия специалист и включва разработени материали, които доказват активното му участие в реализирането на политиката на училището, професионалните му изяви, професионалното му усъвършенстване и кариерното му израстване, както и постигнатите резултати с учениците.

(2) Професионалното портфолио подпомага атестирането и самооценяването на педагогическия специалист.

РАЗДЕЛ III

ПООЩРЯВАНЕ И НАГРАЖДАВАНЕ

Чл. 162. Педагогическите специалисти се поощряват с морални и материални награди за високи постижения.

Чл. 163. Педагогическите специалисти могат да бъдат награждавани с отличия и награди за образцово изпълнение на задълженията си със заповед на работодателя си.

ГЛАВА XII

ОРГАНИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

РАЗДЕЛ I

ДИРЕКТОР

Чл. 164. Директорът на училището организира и контролира цялостната дейност на училището в съответствие с правомощията, определени с държавния образователен стандарт за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти.

Чл. 165. Директорът като орган за управление на училището:

1. Организира, контролира и отговаря за цялостната дейност.
2. Контролира спазването на ДОС.
3. Осигурява безопасни условия за възпитание, обучение и труд.

4. Представява институцията пред органи, организации и лица и сключва договори с юридически и физически лица по предмета на дейност в съответствие с предоставените му правомощия.

5. Разпорежда се с бюджетните средства.

6. Сключва и прекратява трудови договори със заместник директорите, учителите, възпитателите, служителите и работниците в училището.

7. Обявява свободните места в бюрото по труда и в РУО в тридневен срок от овакантияването им.

8. Организира приемането на ученици и обучението им в съответствие с ДОС.

9. Подписва и подпечатва документите за преместване на ученици, за завършване на клас, за степен на образование и съхранява печата на училището с държавния герб.

10. Контролира и отговаря за правилното водене и съхраняване на задължителната документация.

11. Осигурява условия за здравно-профилактичната дейност в училището.

12. Председателства педагогическия съвет на училището и осигурява изпълнение на решенията му.

13. Предприема мерки за предотвратяване на форми на дискриминация в училището.

Чл. 166. (1) Заместник-директорите подпомагат директора при организирането на учебната и административната дейност на училището в съответствие с длъжностната си характеристика.

(2). Заместник-директорите представят ежеседмичен отчет за резултатите от контрола на трудовата дисциплина и за възникналите инциденти.

РАЗДЕЛ II

ПЕДАГОГИЧЕСКИ СЪВЕТ

Чл. 167. Педагогическият съвет включва в състава си всички педагогически специалисти и заместник-директорите без норма на преподавателска работа.

Чл. 168. (1) Педагогическият съвет в училището:

1. Приема стратегия за развитие на училището за следващите 4 години с приложени към нея план за действие и финансиране;

2. Приема правилник за дейността на училището;

3. Приема училищния учебен план;

4. Приема формите на обучение;

5. Приема годишния план за дейността на училището;

6. Приема учебни планове за индивидуална форма на обучение;

7. Приема мерки за повишаване качеството на образованието;

8. Приема програма за превенция на ранното напускане на училище;

9. Приема програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи;
  10. Предлага на директора разкриване на занимания по интереси;
  11. Прави предложения на директора за награждаване на ученици и за налагане на съответните санкции в предвидените в този закон случаи;
  12. Определя училищни символи и ритуали и други отличителни знаци;
  13. Участва със свои представители в създаването и приемането на етичен кодекс на училищната общност;
  14. Запознава се с бюджета на училището, както и с отчетите за неговото изпълнение;
  15. Периодично, най-малко три пъти през една учебна година, проследява и обсъжда нивото на усвояване на компетентности от учениците и предлага съвместни мерки между учителите с цел подобряване на образователните резултати;
  16. Упражнява други правомощия, определени с нормативен акт.
- (2) Документите по ал. 1, т. 1 – 5 и т. 7 – 9 се публикуват на интернет страницата на училището.

ГЛАВА XIII

ОБЩЕСТВЕН СЪВЕТ

Чл. 169. Общественият съвет е орган за подпомагане на развитието на училището и за граждански контрол на управлението му.

Чл. 170. (1) Общественият съвет се свиква на заседание най-малко 4 пъти годишно, като задължително провежда заседание в началото на учебната година.

(2) С право на съвещателен глас в работата на обществения съвет на училището участват поне трима представители на ученическото самоуправление.

(3) С право на съвещателен глас в работата на обществения съвет на училището участва и представител на настоятелството.

(4) В заседанията на обществения съвет могат да бъдат канени и служители на училището, на регионалното управление на образованието, на работодателите, експерти, на синдикатите, на юридическите лица с нестопанска цел и други заинтересовани лица.

Чл. 171. (1) Директорът на училището има право да присъства на заседанията на обществения съвет и да изразява становище по разглежданите въпроси.

(2) Директорът е длъжен при поискване от обществения съвет да предоставя всички сведения и документи, необходими за дейността му.

(3) При необходимост директорът може да отправи искане до председателя на обществения съвет за свикването му.

Чл. 172. (1) Общественият съвет в училището:

1. Одобрява стратегията за развитие на училището и приема ежегодния отчет на директора за изпълнението ѝ;
2. Участва в работата на педагогическия съвет при обсъждането на програмите по чл. 168, ал. 1, т. 8 и 9 и при обсъждане на избора на ученически униформи;
3. Предлага политики и мерки за подобряване качеството на образователния процес въз основа на резултатите от самооценката и външното оценяване на училището;
4. Дава становище за разпределението на бюджета по дейности и размера на капиталовите разходи, както и за отчета за изпълнението му;
5. Съгласува предложението на директора за разпределение на средствата от установеното към края на предходната година превишение на постъпленията над плащанията по бюджета на училището;
6. Съгласува училищния учебен план;
7. Участва с представители в комисията за атестиране на директора при условията и по реда на държавния образователен стандарт за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти;
8. Съгласува избора на учебниците и учебните комплекти с учителите;
9. Сигнализира компетентните органи, когато при осъществяване на дейността си констатира нарушения на нормативните актове;
10. Дава становище по училищния план-прием;
11. Участва в създаването и приемането на етичен кодекс на училищната общност.

(2) При неодобрение от обществения съвет на актовете по ал. 1, т. 1 и 6 те се връщат с мотиви за повторно разглеждане от педагогическия съвет. При повторното им разглеждане педагогическият съвет се произнася по мотивите и взема окончателно решение.

ГЛАВА XIV

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО

Чл. 173. Настоятелствата са независими доброволни сдружения за подпомагане дейността на образователната институция.

Чл. 174. (1) Органи на настоятелството са общото събрание и съветът на настоятелите.

(2) Членовете на съвета на настоятелите се избират от общото събрание за срок до 4 години.

(3) Съветът на настоятелите избира измежду членовете си председател.

Чл. 175. За постигане на целите си настоятелствата:

1. Съдействат за осигуряване на допълнителни финансови и материални средства за училището и контролират целесъобразното им разходване;

2. Подпомагат изграждането и поддържането на материално-техническата база;
3. Съдействат при организиране на ученическото хранене, за осигуряване на транспорт и при решаването на други социално-битови проблеми на учениците и учителите;
4. Съдействат за реализирането на програми по проблемите на учениците, за заниманията по интереси, организирания отход, туризъм и спорт;
5. Организируют и подпомагат обучения на родителите по въпросите на възпитанието и развитието на техните деца;
6. Организируют обществеността за подпомагане;
7. Сигнализируют компетентните органи при извършени нарушения в системата на предучилищното и училищното образование.

ГЛАВА XV

БЕЗОПАСНОСТ И СИГУРНОСТ

Чл. 176. Превенцията на пожари, бедствия и аварии се осъществява чрез запознаване с евакуационния план на училището и практически занятия, които се провеждат 2 пъти в годината.

Чл. 177. (1) Медицинската служба извършва проследяване на здравословното състояние на учениците и решава здравословни проблеми, възникнали с ученици в рамките на учебния ден.

(2) Времето за посещение, с изключение на спешни случаи, са междучасията и между смените на учебните занятия.

(3) При спешен случай ученикът се придружава до кабинета от свой съученик и носи бележника си за кореспонденция, където се отразява посещението.

(4) Болен или наранен се ученик не може да напуска училищната сграда по своя инициатива без разрешението на медицинско лице и дежурен директор и без да уведоми родител.

(5) Взимането на медикаменти от учениците по време на учебния процес става в присъствието на медицинско лице след представяне на официален документ от лекаря, който ги е подписал.

Чл. 178. (1) Всички инциденти, дори най-леките, се съобщават на медицинското лице и на дежурния директор от учителя или служителя, който ги констатира.

Чл. 179. (1) В случай на злополука ученикът е длъжен да уведоми някой възрастен, учител или служител. Ако е необходимо, се изготвя доклад на базата на сведенията от учители и свидетели на инцидента.

(2) Препоръчително е родителите да застраховат децата си срещу злополуки.

(3) Уведомяването на застрахователната компания при злополука е задължение на ръководството.

Чл. 180. (1) В училището е въведена охрана, която се заплаща на доброволен принцип от родителите.

(2) Изборът на охранителна фирма се осъществява от УН, което сключва договор.

(3) Сумите за охрана се събират всеки срок от родителските комитети и се внасят по сметката на настоятелството.

Чл. 181. (1) Отварянето на прозорците на класните стаи по време на междучасия е забранено.

Проветряването става по време на час в присъствието на учител.

(2) Вратите на класните стаи са отворени по време на междучасие.

Чл. 182. Превенцията на пожари, бедствия и аварии се осъществява чрез запознаване с евакуационния план на училището и практически занятия, които се провеждат 2 пъти в годината.

Чл. 183. (1) В случай на злополука ученикът е длъжен да уведоми някой възрастен, учител или служител. Ако е необходимо се изготвя доклад на базата на сведенията от учители и свидетели на инцидента.

(2) Препоръчително е родителите да застраховат децата си срещу злополуки.

(3) Уведомяването на застрахователната компания при злополука е задължение на ръководството.

Чл. 184. Ученически пътувания, екскурзии и зелени училища се организират в съответствие с правила, приети от ПС.

ГЛАВА XVI УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО

Чл. 185 (1) Управлението на качеството е непрекъснат процес на организационно развитие, основан на анализиране, планиране, изпълнение на дейностите, оценяване и внасяне на подобрения в работата на училището.

(2) Анализирането, планирането, изпълнението на дейностите и внасянето на подобрения в работата на училището се осъществява на всеки две години чрез разработването и изпълнението на Стратегия за развитие на училището.

(3) Стратегията се разработва за период от 4 години, като за всеки две учебни години се разработва план за действие.

(4) Документите по (3) се приемат от педагогическия съвет, одобряват се от общественния съвет и се публикуват на интернет страницата на училището.

Чл. 186 (1) Оценяването в процеса на управлението на качеството се извършва чрез самооценяване и инспектиране.

(2) самооценяването е процес на вътрешна оценка на качеството и предоставяното образование за две поредни учебни години в следните области:

1. управление на институцията, което включва: ефективно разпределяне, използване и управление на ресурсите за повишаване на качеството в институцията, лидерство, стратегии и планиране, взаимодействие на всички заинтересовани страни

2. образователен процес, който включва: обучение, възпитание и социализация и резултатите от тях, като се отчита индивидуалният напредък на всеки ученик, подкрепата на децата със СОП и превенцията срещу отпадане от системата на образованието.

(3) Самооценяването се извършва от работна група, избрана с решение на ПС, която има следните функции:

1. предлага на директора дейностите, процедурите, критериите и инструментите за самооценяване

2. провежда самооценяването

3. изготвя доклад от самооценяването, който представя на директора

Чл. 187 (1) Самооценяването включва следните дейности:

1. Формиране на работна група и обучение
2. Разработване на инструменти – анкети, чек-листи, формуляри
3. Изработване и приемане на критерии, показатели и инструменти
4. Изработване на график на дейностите със срокове и отговорници
5. Провеждане на информационна кампания
6. Набиране на данни чрез утвърдените инструменти. Оценка на достоверността
7. Анализ на информацията
8. Изготвяне на доклад с оценка и предложения за подобрения
9. Обсъждане на резултатите на заседание на ПС и публикуване на мерките
10. Мултиплициране на добрите практики
11. Контрол на изпълнението на планираните мерки за подобрения
12. Оценка на въздействието

(2) Самооценяването се извършва чрез следните процедури:

1. Процедура в област „Управление на образованието“ с критерии:

- Управление на ресурси
- Лидерство
- Стратегии и планиране
- Взаимодействие на всички заинтересовани страни

2. Процедура в област „Образователен процес“ с критерии:

- Обучение, образование, социализация
- Образователни резултати, отчитане на индивидуалния напредък на всеки ученик
- Подкрепа на ученици със СОП
- Превенция срещу отпадане от системата на образованието

(3) процедурите, по които се осъществява самооценяването отговарят на следните изисквания:

1. формулират се ясно, недвусмислено, с ясно дефинирано заглавие и обхват
2. съответстват на действащите нормативни актове в системата на училищното образование

3. всяка процедура включва:

- Цел, наименование и обхват
- Отговорник за провеждане на процедурата
- Описание – технология и доказателствен материал
- Начин на обработване на доказателствения материал
- Начин на съхранение и защита на информацията

(4) Инструментите за осъществяване на самооценяването са:

1. анкетни карти
2. чек-листи
3. протоколи и справки
4. въпросници
5. бланки

ГЛАВА XVII

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§1. Този правилник се издава на основание чл. 28 ал. 1 т. 2 от ЗПУО и е приет на заседание на ПС от 15.09.2016 година.

§2. Правилникът влиза в сила от 15.09.2017 година и отменя досега действащия правилник.

§3. Правилникът е актуализиран с решение на ПС (протокол № 13/14.09.2017 г.; протокол № 2/23.10.2017 г.; протокол № 4/13.11.2017 г.; протокол № 6/11.12.2017 г.)

§4. Учениците и щатният персонал имат право да внасят писмени предложения за промени, които се обсъждат на заседание на ПС.

§5. Директорът има право да издава заповеди и наредби, с които да регламентира неуредени с този правилник въпроси.